БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 236 (4335)
16 октябрь 1980 й.
ПАЙШАНБА
Газета 1966 йил 1 январдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

5850000 «оқ олтин» хирмонига

Пахта йиғим-терими мавсуми якунловчи босқичга кирди: республикада олтинчи миллион тонна ҳисобига «оқ олтин» тайёрланяпти. 14 октябрь куни далалардан 96.393 тонна хом ашё териб олинди. Мавсум бошидан буён 5.127.861 тонна, шу жумладан 262.718 тонна ингичка толали пахта тайёрланди.

Кунлик ўсишда Самарқанд, Сурхондарё областлари, Қорақалпоғистон автоном республикаси ва Хоразм области деҳқонлари пешқадамлик қилмоқдалар.

15 октябрь куни Қашқадарё заршунослари ҳам пахта тайёрлаш умумий ҳажмини бажардилар. Ватан хирмонига 540 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» етказиб берилди.

Мавсум бошидан буён пахта тайёрлаш планини Тошкент области 105.30, Бухоро области 103,96, Сурхондарё области 94,96, Жиззах области 94,78, Самарқанд области 90,84, Сирдарё области 90,76, Хоразм области 84,10, Фарғона области 82,49, ҚҚАССР 81,76, Андижон области 78,08, Наманган области 71,52 процент бажардилар.

• Шаҳрим—фахрим

ЯНГИ УЧИШ МАЙДОНИ

РЕПОРТАЖ

Тошкент аэропорти. Уни ҳақли равишда Шарқ дарвозаси деб аташади. Бу бежиз эмас. Эндиликда бир кеча-кундузда ўн мингдан ортиқ йўловчига хизмат кўрсатаётган Ўзбекистон пойтахтининг бош дарвозаси республикамиз ва иттифоқимиз ҳаво йўлларинигина туташтириб қолмай, кўплаб халқаро авиатрассаларига ҳам хизмат кўрсатмоқда.

Ўтган йили бу ерда аэропортнинг иккинчи учиш-қўниш майдони қурилиб, фойдаланишга топширилган эди. Ҳозир Тошкентдан олис манзилларга йўл олаётган барча типдаги улкан ҳаво кемалари ана шу янги майдон орқали парвоз қилмоқда. Бошқа шаҳарлардан Тошкентга келаётган самолётлар ҳам шу учиш йўлкасида қабул қилиняпти.

— Бу эса Тошкент аэропортида келгусида янги типдаги оғир вазнли, кенг фюзеляжли самолётларни, аэробусларни, товушдан тезучар ҳаво кемаларини қабул қилишга имкон берадиган янги учиш-қўниш майдонини барпо этиш имконини берди,— дейди аэропорт йўловчиларга хизмат кўрсатишни ташкил этиш хизмати бошлиғи Ю. М. Мишченко. — Эски учиш-қўниш майдонини реконструкциялаш бўйича олиб борилаётган кенг миқёсдаги қурилиш ишлари аэропортимизда бутунлай янги учиш йўлкасини вужудга келтирмоқда.

Учишга шайланган ёки эндигина Тошкент заминига қўнган самолётларнинг йўловчилари аэровокзалдан унчалик узоқ бўлмаган жойда катта қурилиш ишлари бораётганлигига диққат билан разм солиб қурувчиларга иллюминаторлардан миннатдорчилик билан боқиб қолишяпти. Бу бежиз эмас. Ахир самолётларнинг ҳавога енгил кўтарилиши учун ўзига хос «поёндоз» барпо этаётганлар ана шу бунёдкорлардир.

Вақт ўтиши билан аэропортнинг эски бетон йўлкаси албатта янги самолётларга торлик қилиб қолди. Бу ерда «Ташкентдорстрой» трестининг 851-бошқармаси йўлсозлари ҳар дақиқа вақтдан унумли фойдаланиб, янги бетон йўлка қурилишини авж олдиришмоқда. Ана шу янги йўлка қурилаётган жойдан унчалик узоқ бўлмаган линия бўйлаб самолётларни ёнилғи билан тўлдиришни осонлаштирувчи қувурлар ёткизилаётган бўлса, иккинчи томонда эса ҳар бир самолёт тўхтайдиган жойга махсус ёнилғи қуйиш мосламалари ўрнатиляпти. Бу аэропортда ёнилғи ташувчи машиналар хизматига ҳожат қолдирмайди. Бунинг учун кетадиган вақт ҳам тежалади. Натижада бир вақтнинг ўзида бир неча самолётга малакали хизмат кўрсатилади. Ёнилғи ўтказувчи қувурларни аэропортнинг янги бетон йўлкаси билан бир бутун комплекс ҳолда фойдаланишга топшириш кўзда тутиляпти.

— Тошкентнинг ҳаво дарвозасидаги янги учиш-қўниш майдони қурилиши, яъни эски йўлкани реконструкциялаш ишларини ўтган йили бошлаган эдик,—дейди 851-қурилиш бошқармаси участка мастери Татьяна Маркова.— Биз зиммамиздаги ана шу масъулиятли вазифани шараф билан уддалаш учун ҳаракат қиляпмиз. Кунига 120 погон метрдан ортиқ бетон йўлкани бунёд этяпмиз.

Бошқарманинг Николай Капитонов бошлиқ рельсчилар ва Насиба Маҳмудшина бошчилигидаги бетончилар бригадалари самолётлар учун бетон йўлкалар, автомагистраллар қурилишида бой тажриба тўплаган. Яқинда бу бригадаларнинг яна бир зарбдор бўлинмаси Бухоро шаҳрида Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллиги арафасида қадимий шаҳар аэропортининг янги учиш-қўниш майдонини фойдаланишга топширди. Бу ерда зарбдор меҳнат қилган бу коллективлар республикамиз пойтахтидаги учиш-қўниш майдони қурилишини тезлатиш учун қурилиш ишларини намунали ташкил этяптилар.

— Ҳозиргача учиш-қўниш йўлининг ярмидан кўпроғини қўлдан чиқардик,— дейди бригада бошлиғи Н. Маҳмудшина.— Мана яна 70 погон метр йўлни топширишга тайёрлаб қўйдик. Бетон ётқизиш мосламаси машинисти Игнат Никитин, бетончи Таисия Лазарева ва бошқа илғор бунёдкорларимиз меҳнати билан бажарилаётган ишлар юксак сифатга қабул қилиб олиняпти. Бу албатта бизни қувонтиради.

...Йўлсозлар ишлаётган янги учиш-қўниш майдонига ёнма-ён жойлашган аэропортнинг мавжуд учиш-қўниш майдонига ИЛ-62 самолёти оҳиста қўниб, аэровокзал томон йўл олди. Аэровокзал комплекси бўйлаб дикторнинг ушбу рейс Москвадан келганлиги ҳақидаги хабари янгради. Кўп ўтмай диктор Симферополга учадиган ТУ-154 самолёти учишга ҳозирланаётганлиги ни маълум қилди... Бу ерда ҳар дақиқада самолётлар учиб-қўниб турибди. Улар республикамиз пойтахтини олис манзиллар, узоқ шаҳарлар билан боғлайди.

Шу кунларда Олмаота аэропорти коллективи билан мусобақалашаётган тошкентлик авиаторлар 3 миллиондан ортиқ йўловчига хизмат кўрсатиш учун астойдил меҳнат қилишмоқда. Бу уларнинг Улуғ Октябрнинг 63 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган зарбдор меҳнатининг самараларини яққол ифодалайди.

Шу билан бирга аэропортда йўловчиларнинг қимматли вақтини тежаш учун олиб борилаётган ишлар ҳам диққатга сазовордир. Ҳозир ИЛ-86 аэробусини фойдаланишга қабул қилиб олиш учун бу ерда катта тайёргарлик тадбирлари амалга ошириляпти. Бундан ташқари, Тошкентни марказий шаҳарлар ва йирик курорт шаҳарлари билан боғловчи янги-янги авиатрассалар очишга ҳозирлик кўрилмоқда.

М. АБДУЛЛАЕВ,
Т. ТОШЕВ.

КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛИДА ЗАРБДОРЛАРЧА ИШЛАЙЛИК

Қурувчилар ва монтажчилар! Ишлаб чиқариш қувватлари ва объектларини ўз вақтида ишга туширингиз, капитал маблағларнинг берадиган самарадорлигини оширингиз! Замонавий техника асосида соз, тежамли қурингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларидан).

Шаҳримиздаги «Узбекгазмаш» машинасозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йили топшириқларини шараф билан адо этмоқда.

СУРАТДА: бирлашма йиғув цехининг илғор йиғувчи слесарлар бригадаси бошлиғи А. Зайнутдинова. У етакчилик қилаётган коллектив корхона муваффақиятларига муносиб ҳисса қўшиб келмоқда.

ҚУРУВЧИЛАР ВАХТАСИ

ЗАРБДОР СУРЪАТДА

БУГУН

Муқимий кўчасидаги «Феруза» кафесининг қаршисида Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти студентлари учун 221 ўринли ётоқхона биноси қуриб битказилди. Бинони Бош бошқармага қарашли 153-трест 39-қурилиш бошқармасининг Александр Мальков бошлиқ комплекс бригадаси бунёд этди. Бино 9 қаватдан иборат.

Шу кунларда бинонинг 9-қаватида сувоқ, дурадгорлик ва охирги пардозлаш ишлари олиб бориляпти. Пардозлаш ишларини 153-трестнинг 12-қурилиши бошқармаси бинокорлари олиб боришяпти.

Пардозлаш ишлари шу йилнинг сентябрь ойида бошланган эди. Шу кунгача 105 минг сўмлик иш бажарилди. 22 октябрда бино фойдаланишга топширилади. Объектда Обид Қодиров, О. Муслимов бошлиқ бўёқчилар, И. Чебанов бошлиқ сувоқчилар, И. Ванкин, В. Буяков бошлиқ дурадгорлар ғайрат кўрсатмоқдалар. Айниқса, О. Қодиров бошлиқ бўёқчилар бригадаси зарбдорчасига меҳнат қилмоқда. Бригада аъзоларининг 70 проценти комсомол-ёшлардир. Г. Фезеренко, Қ. Пахаев, Ш. Нигматуллин, М. Гутькова каби илғорлар квартал планини 160—180 процент бажармоқдалар.

Обид Қодиров 15 йилдан бери қурилишда тер тўкади. У бир қанча бинолар қурилишида фаол қатнашган, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланган. Кўксини В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллик юбилейи медали, «Коммунистик меҳнат зарбдори», «Мусобақа аълочиси» нишонлари безаб турибди. Шу бино ёнгинасида яна 221 ўринли ётоқхона биносининг пойдевори қўйилмоқда. Бу ётоқхона қурилишини ҳам А. Мальков бригадаси олиб бораяпти. Бу бино КПСС XXVI съезди арафасида қуриб битказилади.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

ФИДОКОРЛИК КЎРСАТИБ

БУГУН

Тошкент қурилиш Бош бошқармаси 8-трестига қарашли хўжалик ҳисобидаги участканинг Р. Холиқов бригадаси шаҳримизнинг темир йўл вокзали майдони яқинида 65 квартирали турар жой биносининг навбатдаги бешинчи қавати қурилишини бошлаб юборди.

Ғиштин бу бинонинг биринчи қаватида озиқ-овқат магазини жойлашади. Қурувчилар янги уйни Октябрь революцияси юбилейи арафасида фойдаланишга тахт қилиб қўйиш учун фидокорлик кўрсатмоқдалар.

48 ОИЛА ҚУВОНЧИ

Пойтахтимизнинг Юнусобод массивидаги Д—2 микрорайонида яна бир 48 квартирали муҳташам турар жой биноси қад ростлади. Уни 1-уйсозлик комбинатига қарашли 2-монтаж бошқармасининг П. Вильков бошлиқ комплекс бригада монтажчилари бунёд этдилар. «КПСС XXVI съездига — 26 зарбдор ҳафта» ташаббусига қўшилган бригада ушбу бинони жуда қисқа муддатда монтаждан чиқариб пардозчиларга топширди.

Шу кунларда 2-пардозлаш трестига қарашли 48-қурилиш бошқармасининг Б. Путилов бошлиқ дурадгорлар, Х. Аҳмедов бошлиқ бўёқчилар бригадаларининг коллективлари ушбу бинони Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 63 йиллиги байрамига қадар фойдаланишга топшириш учун иш вақтидан унумли фойдаланяптилар. Хоналари кенг ва ромлари ойналанган бу турар жой биноси микрорайоннинг Аҳмад Дониш кўчаси ҳуснига-ҳусн қўшиб турибди. 1-уйсозлик комбинатига қарашли 26-қурилиш бошқармасининг бунёдкорлари бино атрофини ободонлаштириш ишларини бошлаб юбордилар. Бу ерда болалар спорт майдончаси, сузиш бассейни ҳам қурилади.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

✦ Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Бош секретари лавозимига қайта сайланганлиги муносабати билан Ким Ир Сенга йўллаган табриги эълон қилинган.

✦ КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий дўстона визит билан Совет Иттифоқига келган Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Афғонистон Демократик Республикаси Революцион Кенгашининг Раиси ва Бош министри Бабрак Кармал 15 октябрь куни Тошкентда тўхталиб ўтди.

Бабрак Кармал ва унинг ҳамроҳлари Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар.

✦ 1980 йил 14 октябрь куни Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши — «Космос— 1215» учирилди.

САРКАРДА СИЙМОСИ

БУГУН

Тошкент ҳайкалтарошлик тажриба комбинатида Михаил Васильевич Фрунзенинг ҳайкали устида олиб борилган ишлар ниҳоясига етказилди. Ҳайкалтарош Р. Немировский ва архитектор Т. Ҳидоятов яратган саркарданинг ушбу сиймоси яқин ойлар ичида Фарғона область Данғара район марказида ўрнатилади.

Комбинат ҳайкалтарошлари шаҳримизнинг Чорсу майдонида ўрнатиладиган республиканинг биринчи президенти Йўлдош Охунбобоев ҳайкалининг янги нусхасини ниҳоясига етказиш арафасида турибдилар.

ЗАВҚ-ШАВҚ БИЛАН

Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтида

БУГУН

1981 йил учун газета ва журналларга обуна бўлиш ишлари муваффақиятли якунланди.

Институт студентлари ҳар йили газета-журналларга, айниқса «Гудок», «Комсомольская правда», «Комсомолец Узбекистана» каби нашрларга завқ-шавқ билан ёзиладилар. Бу йил ҳам 4 мингдан зиёд студент ана шундай нашрларнинг ўндан ортиқ хилига обуна бўлди.

ЗИЁРАТЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

«Ўзбекистон комсомоли 40 йиллиги» номли маданият ва истироҳат боғида рақс ва санъат кечалари, ҳар хил учрашувлар билан бир қаторда спорт мусобақалари ҳам тез-тез бўлиб туради.

БУГУН

маданият ва истироҳат боғида шахмат ва шашка кечаси ўтказилди. Учрашув-мусобақаларда боғ зиёратчилари иштирок этдилар.

Шаҳарликлар пахта далаларида

«ЎРОҚ ВА БОЛҒА» ИТТИФОҚИГА САДОҚАТ

ПАХТАКОРНИ ЎЙЛАБ

Республикада пахтачиликни ривожлантиришда Қўйлиқдаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли тажриба-ремонт механика заводи коллективининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Бу ерда «Т—40» маркали занжирли тракторларнинг ва сув насосларининг двигателлари, кучли гидропресслар, насос қурилмалари ҳамда двигателлар учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарилади ва ремонт қилинади.

Коллектив шу йилнинг тўққиз ойи планини ортиғи билан адо этди. Қишлоқ меҳнаткашларига 5600 дан ортиқ двигатель, 2850 та гидропресс жўнатди.

Завод меҳнат аҳли маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш билан бирга, қишлоққа оталиқ ёрдамини кучайтирмоқда. Оҳангарон районидаги Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли чорвачилик комплексида завод коллективининг яқиндан берган ёрдами туфайли маҳсулот ишлаб чиқариш кескин кўпайди. Ҳозир бу ерда йилига тўрт минг тонна гўшт етиштирилмоқда.

Баҳорги чигит экиш мавсумида Жиззах область Пахтакор районидаги Ульянов номли совхозга махсус ремонт группаси юборилди. Слесарь ва пайвандчилардан иборат бўлган бу группа экиш мавсумида техника воситаларини сифатли ремонт қилиб бериб турди.

— Коллективимиз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республиканинг барча меҳнаткашларига Мурожаатини маъқуллаб кутиб олди,— деди биз билан суҳбатда корхона директори — Николай Денисович Лапшин.— Йил бошидан бери Ульянов номли совхозга 12 минг сўмлик моддий ёрдам кўрсатдик. Бу хўжаликда ҳозир ҳам битта кўчма устахонамиз ишлаб турибди. Бундан ташқари коллективимиздан ҳар куни 20 киши Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозида пахта теримида қатнашаяпти. Дам олиш кунлари эса бу хўжалик далаларидаги хашарчиларимиз сони 80—100 кишига етаяпти. Колхоз раҳбарлари ишчиларимизнинг фидокорона меҳнатидан ғоят мамнун эканликларини изҳор этишяпти.

ҲАММАНИНГ НИГОҲИ ДАЛАДА

Бугунги кунда Ўзбекистон меҳнаткашларининг нигоҳи республикамизнинг бепоён пахтазорларига қаратилган. Ўзбекистоннинг бутун аҳолиси фахр билан ўзини пахтакор деб атамоқда. Етиштирилган мўл-кўл «оқ олтин» ҳосилининг бир граммини ҳам нес-нобуд қилмай йиғиб-териб олишга муносиб ҳисса қўшишни ҳар бир виждонли киши ўзининг фахрли гражданлик бурчи деб биляпти.

Тошкент шаҳрининг барча меҳнаткашлари қатори бизнинг фабрикамиз коллективи ҳам эзгу анъанага амал қилиб, пахтакорларга қўлдан келганча ёрдам бериб келяпти. Корхонамиз Сирдарё областидаги Сегизбоев номли совхозга бир неча йилдан бери оталиқ ёрдами кўрсатади. Чигит экиш мавсумида бу хўжаликда кўчма автоустахонамиз ишлади. Пахта терими бошлангандан бери эса фабрикамиздан борган икки автослесарь совхоз механизаторларига техника ремонтида ёрдам беряпти. Бундан ташқари фабрикамиздан ҳар куни 50—60 нафар одам Янгийўл районидаги Ленин номли колхозга чиқиб пахта теряпти.

Мен бошчилик қилаётган цех ўз олдига қўйилган вазифаси жиҳатидан ҳам қишлоққа хизмат қилишга даъват этилган. Биз кирза этиклар ишлаб чиқариб, қишлоқлардаги савдо тармоқларига юборамиз. Тўққиз ой мобайнида 1 миллион 427 минг жуфт этик тайёрладик. Бу ўтган йилнинг шу давридагидан юз минг жуфт кўпдир.

О. АСҚАРОВ,
1-пойафзал фабрикаси 4-цехи бошлиғи.

КИЧКИНТОЙЛАР УЧУН

Машҳур француз ёзувчиси В. Гюгонинг «Хўрланганлар» романида тасвирланган воқеалар китобхонни ҳаяжонга солади. Ундаги Гаврош образи эса ёш китобхонларнинг севимли қаҳрамонига айланиб қолган.

Республика қўғирчоқ театри шу асар асосида янги спектаклни саҳналаштиришга киришди. Унда Париж Коммунасининг кичик қаҳрамони Гаврош образи гавдалантирилади.

ФУТБОЛ

СССР КОМАНДАСИ ПЕШҚАДАМ

Кеча СССР терма командасининг футболчилари Москвада жаҳон чемпионатининг навбатдаги саралаш матчини ўтказиб Исландия терма командаси устидан 5:0 ҳисобида ғалаба қозондилар. Тўпларни меҳмонлар дарвозасига С. Андреев (иккита), Х. Оганесян (иккита) ва В. Бессонов киритдилар.

Бу ғалабадан сўнг икки учрашув ўтказиб, тўрт очко тўплаган СССР терма командаси ўз группасида пешқадам бўлиб олди. Шу саралаш группасига кирувчи Уэльс ва Исландия командалари иккитадан очко тўплаганлар. Фақат Уэльс командаси бир учрашув, исландияликлар эса тўрт учрашув ўтказганлар.

Азимбек Рустамбеков чорак асрдан бери Тошкент тепловоз депосида ремонтчи бўлиб меҳнат қилиб келади. У коммунистик меҳнат бригадасининг аъзоси, корхонанинг энг тажрибали ветеранларидан бири. Шунинг учун ҳам Рустамбеков ўз тажрибаларини ёшлар билан сидқидилдан ўртоқлашади. «КПСС XXVI съездига—26 зарбдор ҳафта» ташаббусига қўшилган илғор ишчи ҳафталик топшириқларни мунтазам ортиғи билан сифатли адо этиб келмоқда.

СУРАТДА: А. Рустамбеков. М. Нуриддинов фотолари.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

Хатарли йўлдан

Ҳукмрон консерваторлар партияси билан Буюк Британия ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсат соҳасидаги программасини меҳнаткашларнинг турмуш даражасига, касаба союз ҳуқуқларига қилинган янги ҳужум деб, кескинликни юмшатишни кўпориш, қуролланиш пойгасини кучайтириш йўли деб таърифлаш мумкин. Халқ манфаатларига зид, тинчлик манфаатларига душман бўлган бу программанинг асосий қоидалари консерваторлар партиясининг Брайтонда бўлиб ўтган навбатдаги йиллик конференциясида яна тасдиқланди.

Конференция Англиянинг иқтисодий аҳволи кескин мушкуллашган, миллион-миллон гражданларнинг турмуш шароитлари ёмонлашган шароитда ўтди. Консерваторлар ҳокимият тепасида бир ярим йил туриш вақтида мамлакатни кейинги 45 йил мобайнида мисли кўрилмаган оғир социал-иқтисодий кризисга дучор қилдилар. Чунончи, ҳозир мамлакатда маҳсулот ишлаб чиқариш кўпайиш бир ёқда турсин, ҳатто қисқариб бормоқда, минг-минглаб компаниялар синмоқда, давлатнинг социал эҳтиёжларга ажратган маблағлари кескин камайтирилмоқда, ишсизлар кўпаймоқда, ҳозир ишсизларнинг сони 2 миллион кишидан ошиб кетди. Жумладан, металлургия сингари муҳим тармоқдаги аҳвол Англия саноатининг мушкул проблемаларидан далолат беради. Кейинги бир йил ичида мамлакатда пўлат ишлаб чиқариш 55 процент қисқарди. Ишлаб чиқаришнинг камайиши аввало меҳнаткашларга зарба бўлиб тушмоқда. Масалан, давлатга қарашли «Бритиш стил» корпорациясининг бир ўзи шу йил 52 минг ишчини кўчага ҳайдаб чиқарди ва 25 минг кишини ишдан бўшатиш режасини тузмоқда.

Бироқ консерваторларнинг раҳбарлари бу аҳволни ўнглаб олиш учун бирон-бир чора кўришни хаёлга ҳам келтирмаяптилар. Англия бош министри М. Тэтчер Брайтондаги конференцияда, менинг ҳукуматим ўз йўлини ўзгартирмоқчи эмас, деб ошкора айтди.

Шу билан бирга М. Тэтчер Буюк Британиянинг ҳақиқий муаммоларидан инглизларнинг эътиборини чалғитишга уриниб, яна «совет хавфи» деб аталган сохта гапни такрорлади.

Бу сиёсат инглиз халқининг манфаатига мутлақо зиддир. Консерваторлар конференциясининг қарорлари уларнинг АҚШ ва НАТОдаги энг агрессив доиралар сиёсатига бундан буён ҳам эргашиб бораверишнияти да эканликларини кўрсатди. Бу қарорлар Англия меҳнаткашлари ўртасида ғазаб ва нафрат тўлқинини қўзғаганлиги бежиз эмас. Жумладан, конференция ёпиладиган куни Брайтонда инглиз ишчиларининг кўп минг кишилик намойиши ўтказилиб, унда: «Бизга ракеталар эмас, иш керак!», «Йўқолсин консерваторлар ҳукумати!» деб хитоб қилинганлиги шундан далолат беради.

Н. ЧИГИРЬ,
ТАСС обзорчиси.

ОЛДИНДА — ЯНГИ МАРРАЛАР

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

Партия группалари ва цех партия ташкилотларида ҳисобот ва сайловлар ниҳоясига етди. Улар меҳнат коллективларида КПСС Марказий Комитети июнь (1980 йил) Пленуми қарори, КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қарори асосида жўш урган юксак меҳнат ва сиёсий кўтаринкилик вазиятида ўтди.

Ҳозирги ҳисобот-сайлов йиғилишларининг сиёсий йўналиши, характери ва мазмуни шу билан изоҳланадики, улар партия XXV съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари тарихий қарорларини, ўнинчи беш йиллик план топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини адо этиш учун умумхалқ курашининг якунловчи босқичида ўтказилди. Уларда партия қуйи звеноларининг фақат ҳисобот давридагина эмас, балки КПСС XXV съездидан кейинги ўтган йиллар ичидаги фаолияти ҳар томонлама таҳлил этилди ва партиянинг навбатдаги съездини муносиб кутиб олиш учун конкрет тадбирлар белгиланди.

Ҳисобот ва сайловлар коммунистларнинг юксак уюшқоқлиги ва сиёсий активлигини кўрсатди, уларнинг ғоявий ва ташкилий жиҳатдан жипслигини, КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини, КПСС Марказий Комитети, унинг КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Сиёсий бюросининг КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш борасидаги самарали фаолиятини қизғин маъқуллаганликларини ёрқин намойиш қилди.

Йиғилишлар коммунистларни, барча меҳнаткашларни, беш йиллик ва унинг якунловчи йили планларини муваффақиятли бажариш, КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олишга сафарбар этиш шиори остида ўтди. Меҳнат коллективларининг ишлаб чиқариш-хўжалик фаолияти барча томонларига партиявий таъсирни янада кучайтириш йўллари тўғрисида ҳар томонлама, ишчанлик билан фикр юритилди. Ҳисобот ва сайловлар натижалари партия ташкилотларининг коммунистлар активлигини ошириш, партия интизомини мустаҳкамлаш, партия ички демократиясини ривожлантириш юзасидан қилган ишларини акс эттирди. Ҳисобот ва сайлов йиғилишларига тайёргарлик жараёнида партия ташкилотлари структураси янгидан кўриб чиқилди, кадрларни жой-жойига қўйиш масалалари синчиклаб ўрганилди, йиғилишларни ўтказиш муддатлари белгиланди.

Йиғилишларга тайёргарлик кўриш ва уларни ўтказишга амалий ёрдам бериш мақсадида шаҳар ва район партия комитетлари партия ташкилотларига сайланган актив аъзоларини юборишди. Район партия комитетларида олдиндан бошланғич партия ташкилотлари секретарлари ва йиғилишларга тайёргарлик ҳамда уни ўтказиш учун масъул бўлган актив билан кенгашлар ўтказилди.

Июль ойида район партия комитетларида партия группаларининг ташкилотчилар ва цех партия ташкилотининг секретарлари билан семинарлар ўтказилди. Май ва июль ойларида шаҳар партия комитети партия группалари ташкилотчилари ва цех партия ташкилотлари секретарлари билан «Амалий учрашувлар давраси»да суҳбатлар ўтказди, уларда партиявий ички ишларни янада такомиллаштириш йўллари ҳақида қизиқарли ва холисона суҳбат бўлди, фойдали иш тажрибалари алмашинди.

Цех партия ташкилотлари ва партия группаларидаги ҳисобот-сайлов йиғилишларида 71 мингдан зиёд киши қатнашди. Бу эса ҳисобда турган коммунистларнинг 96 процентини ташкил этади. Кўпчилик цех партия ташкилотлари ва партия группаларидаги йиғилишларда ҳисобда турган коммунистларнинг барчаси иштирок этди.

Коммунистларнинг юксак активлиги ва уюшқоқлиги ҳақида ҳисобот докладлари муҳокамаси қандай борганлиги яққол далолат бериб турибди. Йиғилишларда 28 мингдан зиёд коммунист ёки йиғилишда қатнашаётган ҳар уч коммунистнинг бири сўзга чиқди. Йиғилишларда сўзга чиққанларнинг 7 мингга яқини ишчилардир. Коммунистлар ўз сўзларида кейинги вақтларда партия ташкилотлари давлат планлари ва социалистик планларни бажаришга меҳнат коллективларини сафарбар қилишда ўзларининг етакчилик ролларини сезиларли даражада кучайтирганлигини, ишда сифат кўрсаткичларини яхшилашга қатъийлик билан эришганлигини таъкидладилар. Докладлар ва йиғилишда сўзга чиққанларнинг нутқларида иш самарадорлиги ва сифатини ошириш, дастгоҳлардан, хом ашё, ёқилғи-энергетика ресурсларидан янада яхшироқ фойдаланиш масалалари муҳим ўрин тутди. Асосий эътибор янада юқорироқ натижаларга эришиш йўлларини излашга, ички резервлардан ҳар томонлама фойдаланишга қаратилди.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси цех партия ташкилотлари ва партия группаларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари уюшқоқлик ва активлик билан ўтди. Йиғилишларда 300 дан зиёд коммунист янги оширилган мажбуриятлар қабул қилишди. Киров районида «1981 йилнинг икки ойлик планини — КПСС XXVI съезди очиладиган кунгача бажарамиз» ташаббуси билан чиқдилар ва йил охиригача олинган мажбуриятга қўшимча 300 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиш мажбуриятини олдилар.

Йиғилишларда капитал қурилишдаги ишларнинг аҳволи, айниқса зўр қизиқиш билан муҳокама қилинди, қурилиш-монтаж ишларини янада такомиллаштириш, масалалари кўриб чиқилди. Коммунистлар партия ташкилотлари қурилишда тартиб ва интизомни мустаҳкамлашга, объектларни ўз муддатида фойдаланишга топширишга даъват этилганини таъкидлашди.

«Строймеханизация» трестининг 3-монтаж бошқармаси цех партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари юксак талабчанлик вазиятида ўтди.

Қилинган ишларга партиявий талабчанлик билан баҳо беришнинг ана шунга ўхшаш мисолларини кўплаб келтириш мумкин. Шуниси характерлики, ҳисобот ва сайловлар мобайнида коммунистларда ягона бир иштиёқ — ютуқларни янада кўпайтириш, қилинган ишларни холисона баҳолаш, конкрет амалий таклифлар киритиш, янги марраларни эгаллашга қаратилган қарорлар қабул қилиш иштиёқи ёрқин намоён бўлди.

«Миконд» заводи йиғувчиси З. Каттабекова (ҳозир у ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига ишлаяпти), 3-автопаркнинг икки беш йиллик топшириғини бажарган шофери З. Юсупов, чинни заводининг ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига ишлаётган ишчиси М. Якубаев ва бошқа кўплаб ишчилар ана шулар ҳақида гапиришди.

Йиғилишларда цех партия ташкилотлари ва партия группаларига коллективнинг ҳар бир аъзосини тарбиялаш, ҳар бир коммунистнинг активлигини ошириш ва топширилган ишга масъулияти ва активлигини ошириш билан боғлиқ барча янгиликлар умумлаштирилди.

Бир қатор ишлаб чиқариш коллективларининг коммунистлари қилинган ишларни ижобий баҳолаб, хўжалик раҳбарлари, юқори органлар партия ташкилотларининг эътиборини ишлаб чиқаришни планлаштириш ва бошқаришдаги ҳал этилмаган масалаларга, моддий-техника таъминотидаги қийинчиликларга қаратдилар. «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмасининг устки трикотаж фабрикаси коммунистлари ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифатини ошириш, меҳнат ва технологик интизомга қатъий риоя қилиш, хом ашё таъминоти масалаларини зўр қизиқиш билан муҳокама қилдилар. 11-«Висотстрой» трестининг партия группаси йиғилишида коммунист Т. Бродский трест маъмурияти ва партком шаънига телеминора қурилишини материаллар билан узлуксиз таъминлаш, барча ишлар сифатини ошириш юзасидан конкрет таклифлар билдиришди.

12-қурилиш трести 50-бошқармасининг бригадири Ю. Шабилов, агрегат заводининг фрезерчиси В. Давидов, пардозлаш трести 57-қурилиш бошқармаси бўёқчилар бригадири Д. Алимов, «Учқун» тўқимачилик-галантерея бирлашмасининг пиликловчиси М. Расулова ва бошқа кўплаб коммунистлар йиғилишларда хом ашё ва материаллар етказиб беришдаги нуқсонларни танқид қилишди.

Ҳисобот докладларини муҳокама қилишда партия группалари ташкилотчилари, партия ташкилотлари, партия бюроларининг секретарлари ва хўжалик раҳбарлари шаънига 6 мингдан зиёд таклиф ва мулоҳазалар билдирилди. Уларнинг баъзилари район, шаҳар, область ва республика ташкилотлари, министрлик ҳамда идоралар фаолиятига тегишлидир.

Бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишлар таҳлили уларга тайёргарлик кўриш ва ўтказишда афсуски, айрим камчилик ва нуқсонларга йўл қўйилганини кўрсатиб турибди. Сергели район партия комитети томонидан етарлича назорат бўлмагани натижасида районнинг бир қатор партия ташкилотларида йиғилишлар паст савияда ўтди.

Фрунзе, Чилонзор ва Ленин район партия комитетлари коммунистларнинг йиғилишларда билдирган танқидий мулоҳаза ва таклифларини амалга ошириш юзасидан ишларни етарлича оперативлик билан ҳал этмаётирлар. Баъзи бошланғич партия ташкилотларидаги ҳисобот докладларида фаолият чуқур таҳлил этилмади, коммунистларнинг сўзлари эса умумий бўлиб қолди, принципиаллик кўринмади, қабул қилинган қарорлар ҳам етарлича конкрет бўлмади.

Юқорида санаб ўтилган нуқсонлар шаҳар партия ташкилотлари ўтказган катта ва аниқ мақсадга қаратган ишга халал бермади, албатта. Умуман, ҳисобот ва сайловлар шуни кўрсатдики, партия группалари ва цех партия ташкилотлари партия XXV съезди қарорларини бажара бориб, КПСС Марказий Комитетининг июнь (1980 йил) Пленуми қарорларига амал қилиб, коммунистларнинг топширилган иш учун масъулиятини кучайтириш, ўзаро талабчанликни ошириш учун кўпгина иш қилмоқдалар. Танқид ва ўз-ўзини танқид янада ривожланди, интизом мустаҳкамланди, омма ўртасида олиб борилаётган барча ташкилий-сиёсий ишлар яхшиланди, ички партиявий ҳаёт активлашди. Йиғилишлар коммунистларнинг партиявий иш форма ва методларини янада такомиллаштириш, партия қуйи ташкилотлари жанговарлигини ошириш иштиёқи билан тўлиб-тошганликларини яна бир марта тасдиқлади.

Сайланган цех партия ташкилотлари секретарларининг 30 процентдан зиёдрогини ишчилар, тўртдан бирини хотин-қизлар, ярмига яқинини эса инженер-техник ходимлар ташкил этди. Сайланган партия группалари ташкилотчиларининг 46 процентини ишчилар, учдан бирини хотин-қизлар, 30 процентини эса инженер-техник ходимлар ташкил этди. Цех партия ташкилотлари секретарларининг 50 проценти олий маълумотга эга, партия группаси ташкилотчиларининг 42 проценти олий ўқув юртларини битиришган.

Шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари бўлиб ўтган ҳисобот ва сайлов якунларини кўриб чиқишди. коммунистларнинг танқидий мулоҳаза ва таклифларини умумлаштиришди, уларни амалга ошириш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқишди.

Ҳозирги вақтда цех партия ташкилотлари ва партия группалари коммунистлари олдида катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Янги сайланган цех партия ташкилотлари секретарлари ва партия группалари ташкилотчилари, партия комитетлари ва бюролари аъзоларининг куч-ғайрати съездолди социалистик мусобақасига бошчилик қилишга, ўз коллективларининг бутун куч-ғайратларини беш йиллик ва унинг якунловчи йили топшириқларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этишга қаратиляпти. Коллективнинг ишлаб чиқариш фаолияти билан барча ташкилий ва ғоявий-тарбиявий ишлар узвий боғлаб олиб бориляпти.

Октябрь ойида шаҳар бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот ва сайлов йиғилишлари бошланди. Партия қуйи звеноларида ҳисобот-сайлов кампаниясини ўтказиш жараёнида тўпланган тажрибалардан унумли фойдаланиш керак. Токи ҳар бир ҳисобот-сайлов йиғилиши коммунистларнинг ҳаётида муҳим воқеа бўлиб қолсин, у меҳнат коллективлари фаолиятининг барча соҳаларида бошланғич партия ташкилотининг раҳбарлик ролини янада оширишга кўмаклашсин.

Ҳозир ҳар бир меҳнат ҳафтаси, ҳар бир иш куни ҳисобда. Беш йилликнинг якунловчи йили план ва мажбуриятларини муваффақиятли бажариш, КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун шаҳар меҳнаткашларининг социалистик мусобақаси кун сайин авж оляпти. Шаҳар партия ташкилотларининг барча ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишлари ана шу юксак марраларни эгаллаш учун меҳнаткашларни сафарбар қилишга қаратилмоқда.

И. ЧИЖЕНОК,
Тошкент шаҳар партия комитети ташкилий бўлимининг мудири.

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи ўртасида КПСС XXVI съезди шарафига бошланган социалистик мусобақа тобора авж оляпти. Сиз ўнгдаги фотолавҳада съездолди меҳнат вахтасида туриб баракали меҳнат қилаётган илғор тўқувчилар бригадаси бошлиғи Зинаида Голошчаковани кўриб турибсиз. Бу бригаданинг кўпчилик аъзолари шу кунларда 1983 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар.

Юқоридаги суратда кимё— фармацевтика заводи ампула цехининг дори қуювчиси П. Каримова тасвирланган. Бу пешқадам ишчи смена топшириқларини мунтазам равишда ортиғи билан адо этиб, ўз ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда.

М. Нуриддинов ва М. Тўйчиев фотолари.

ЙИЛЛИК ПЛАН— МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

МАЖБУРИЯТЛАР ИЗИДАН

Киров ва Собир Раҳимов районлари мусобақаси

ҚОЛОҚЛАРСИЗ ИШЛАЙЛИК

Шаҳар статистика бошқармасининг маълумотларига қараганда, Киров районы саноат корхоналари 1980 йилнинг тўққиз ойи учун белгиланган маҳсулот реализация қилиш планини 102,4 процент, Собир Раҳимов районы 102,9 процент, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича 102,2 ва 101,8 процент бажардилар. Ишлаб чиқариш ҳажмининг умумий ўсиш суръати 106,7 ва 107 процентни ташкил этди.

Меҳнат унумдорлигини ўстириш планини Киров районы 102 процент, Собир Раҳимов районы 101,3 процент адо этдилар; меҳнат унумдорлигини ўстириш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 106,4 ва 105,9 процентни ташкил этди. Бунда Киров районида ишлаб чиқариш ҳажми ўсишининг 100 процентига, Собир Раҳимов районида эса 81 процентига меҳнат унумдорлигини юксалтириш эвазига эришилди.

Мусобақадош районларда барча корхоналар асосий кўрсаткичлардан бўлган маҳсулот реализацияси ҳажми бўйича топшириқни бажаришди. Бироқ Собир Раҳимов районида бир корхона ишлаб чиқариш ҳажми бўйича ва уч корхона меҳнат унумдорлигини ўстириш бўйича планни уддалашолмади.

Киров районы саноат корхоналари январь-сентябрь ойларида маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқариш бўйича планни 12,4 процентга, Собир Раҳимов районы 2,7 процентга ошириб адо этдилар. Маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 7,9 ва 7,7 процент ўсди.

Киров районида ўтган ой планини 9 цех, 11 участка, 49 бригада (278 ишчи), Собир Раҳимов районида 3 цех, 2 участка 4 бригада, (112 ишчи) бажара олмади.

Қурилиш-монтаж ишлари бўйича саккиз ойлик планни (марказлашган молиявий манбалар) Киров районы 86 процент, Собир Раҳимов районы 87 процент бажарди. Мусобақадош районларнинг қурувчилари турар жойни фойдаланишга топшириш бўйича январь-август ойлари топшириғини 71 ва 60 процент бажардилар.

Умумхалқ байрами — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 63 йиллиги яқинлашаяпти. Меҳнат коллективларида бу шонли санага бағишланган социалистик мусобақа тобора авжига чиқаяпси. Кетма-кет беш йиллик планлар бажарилганлиги ҳақида рапортлар келаяпти. Собир Раҳимов районида, масалан, маҳсулот реализация қилиш бўйича беш йиллик планни тўққиз корхона муддатидан илгари бажарди. Булар бош кийимлар фабрикаси, Тошкент ўйинчоқлар фабрикаси, «Геологоразведка» заводи, чинни, 9-шина ремонтлари заводи, «Турист» маиший-ишлаб чиқариш комбинати, 14-рельс пайвандлаш поезди, ирригация бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси, Ўзбекистон кўрлар жамиятининг босмахонасидир. 5 ноябрда район бўйича ҳам беш йиллик план адо этилади.

Киров районида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Узбексельмаш» машинасозлик заводи, «Технолог» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ишлар бошқармаси босмахонаси коллективлари меҳнатда юксак натижаларга эришдилар.

Мусобақадош районларда 15 мингдан ортиқ илғор ишчи ҳозирги вақтда ўн биринчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот тайёрлаяпти. Меҳнатда ажойиб натижага эришган бу кишилар одатда, ёшларнинг мураббийси бўлишади, ўз тажрибаси ва билимини уларга ўргатади. Улар янгийўлликларнинг «Қолоқларсиз ишлайлик!» ташаббусини ҳаётга тадбиқ этишда фаол иштирок этишяпти.

КПСС XXVI съезди ва Улуғ Октябрнинг 63 йиллик шарафига зарбдор вахтада фидокорона меҳнат қилаётганларининг хизмати туфайли мусобақадош районларнинг барча корхоналари маҳсулот реализация қилиш бўйича тўққиз ойлик планни бажардилар. Жумладан, Киров районы январь-сентябрь ойларида планга қўшимча уч миллион сўмликдан кўпроқ, Собир Раҳимов районы 4,9 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилди. Районлар социалистик мажбуриятларга қўшимча халқ хўжалигига 900 минг сўмлик машина-механизм, кенг истеъмол буюмлари бердилар.

Мусобақадош районлар ишлаб чиқариш ҳажми ўсишининг анчагина қисмига меҳнат унумдорлигини юксалтириш ҳисобига эришдилар. Масалан, Киров районида бу кўрсаткич 100 процентни ташкил этди.

Техника тараққиёти бўйича кўп иш қилинди. Жумладан, экскаватор ремонти заводида бу йил НОТ плани бўйича ускуналар қайта қўйиб чиқилди. Бунинг натижасида уларни ишлатиш осонлашди, ишлаб чиқариш қувватларидан самарали фойдаланиш имкони туғилди. Шина ремонт заводида эски ускуналар янгилари билан алмаштирилаяпти. «Компрессор» заводи ва бош кийимлар фабрикаси тубдан реконструкция қилиняпти. Агрегат заводида рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий этиш натижасида механизациялаш даражаси 97 процентни ташкил этди. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик бирлашмасида ишлаб чиқариш жараёни мунтазам такомиллашиб бораяпти.

Бироқ, ҳамма корхоналар ҳам ўз имкониятлари даражасида ишлаяпти, деб бўлмайди. Жумладан, цемент ўз вақтида етказиб берилмаётганлиги натижасида турар жой қурилиши трестига қарашли 3-уйсозлик комбинати ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича планни уддалай олмаяпти. Бу корхона тўққиз ой мобайнида 400 минг сўмлик турли хил қурилиш конструкцияларини етказиб бермади. Корхона ўтган йилнинг шу даврига нисбатан маҳсулот реализацияси ҳажмини камайтириб юборди, меҳнат унумдорлигининг ўсиши ҳам пландагидан паст. Бу ерда бир цех, икки бригада, 30 га яқин ишчи ишлаб чиқариш топшириғини уддалай олмаяпти.

Собир Раҳимов районида меҳнат унумдорлиги оқсаяпти. «Тошкент» ёғочни қайта ишлаш бирлашмаси асосий хом ашё — ёғочдан танқислик сезаяпти. Шунинг учун ҳам ўтган йилга нисбатан маҳсулот реализацияси ҳажмини камайтириб юборди.

Собир Раҳимов районида 24 корхона кооперация бўйича маҳсулот етказиб бериш планини уддалай олмади. Январь-август ойларида улар ўхшаш корхоналарга 1,2 миллион сўмлик маҳсулот етказиб бермадилар. Бунинг натижасида беш йиллик охирида халқ хўжалигига анча зиён етказилди.

Киров районида барча корхоналар ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ва меҳнат унумдорлигини ўстириш бўйича тўққиз ойлик планни бажардилар. Бироқ, бу ерда ҳам юксак натижаларга эришиш мумкин бўлган коллективлар бор. Жумладан, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан асбобсозлик заводи ва Тошкент қурилиш материаллари бирлашмаси маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ҳажмини анча камайтириб юбордилар. Биринчи корхонада пўлат етказиб бериш камайганлиги сабабли, иккинчисида телевизион минора территориясидаги ғишт заводи бекилиб, янги қувватлар ишга тушмаганлиги сабабли қийинчилик юзага келди.

Тўқимачилик-галантерея фабрикаси планни бир амаллаб бажаряпти-ю, лекин социалистик мажбуриятларни уддалай олмаяпти. Бу ерда хом ашёдан ва кадрлардан қийинчилик сезиляпти. Тамаки фабрикасида катта янги цех қурилди-ю, лекин ишламаяпти. Чунки озиқ-овқат саноати министрлиги бу цех учун зарур ускуналарни ўз вақтида буюртирмади.

«Узбекэнергоремонт» корхонаси ҳамиша илғорлар сафида бўларди. Лекин мана икки ойдирки, бу корхона 1980 йил учун қабул қилинган социалистик мажбуриятлар ҳисобига маҳсулот бермаяпти. Корхона раҳбарлари эришилган муваффақиятлар билан қаноатланиб, коллективда меҳнат интизоми бўшашиб кетаётганлигига эътибор беришмаяпти.

Мусобақадош районларда сифатнинг олий категориясида маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш бўйича кўп иш қилинди. Ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажмида у қарийб тўртдан бир бўлакни ташкил этади. Масалан, Собир Раҳимов районы бу йил давлат Сифат белгиси бўлган буюмлар ҳажмини 19 процентга етказиш мажбуриятини олганди. Аслида эса 20,6 процентга етказди. Агрегат заводи 85,4 процент маҳсулотни, «Компрессор» заводи 71,2 процент маҳсулотни, бош кийимлар фабрикаси 40 процент маҳсулотни, «Ўзбексельмаш» бирлашмаси 39,3 процент маҳсулотни, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли бирлашма 30,3 процент маҳсулотни Сифат белгиси билан тайёрлаяпти. «Миконд» заводи ўтган йилнинг шу даврига нисбатан олий категорияли маҳсулот ишлаб чиқаришни 68,6 процентга кўпайтирди.

Ҳар икки район маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқариш бўйича топшириқни бажарди. Улар планга қўшимча минглаб сўмлик костюмлар, бош кийимлари, мебеллар, ўйинчоқлар, биллурлар ишлаб чиқардилар. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўсди.

● ИДЕОЛОГИЯ ИШЛАРИ ХРОНИКАСИ

Пропагандистлар ўқишмоқда

«Ҳар бир тингловчи коммунистик ғоявий, ҳаётда актив позицияда турадиган бўлсин». В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида ана шундай шиор остида пропагандистларнинг учрашуви бўлди. Учрашув қатнашчилари янги ўқув йилига тайёргарлик тажрибасини умумлаштирдилар, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди шарафига ўтказилаётган мусобақани идеологик жиҳатдан таъминлаш вазифаларини муҳокама қилдилар.

Бирлашманинг ҳамма пропагандистлари тайёргарликдан ўтган вақтда машғулотларни ўтказиш методикаси, нотиқлик санъати ва нутқ маданияти тўғрисида бир қанча лекцияларни тингладилар. Аввалги йилларда бўлгани каби пропагандистларнинг кўпчилиги тузган шахсий ижодий планларда тингловчилар билан якка тартибда иш олиб бориш, ўзининг ғоявий-сиёсий савиясини, методик маҳоратини ошириш юзасидан тадбирлар ўтказиш кўзда тутилган. Партия кабинетининг ходимлари, сиёсий маориф методик кенгашининг аъзолари ана шундай планларни ишлаб чиқишда пропагандистларга ёрдам бердилар.

Бирлашма директорининг ўринбосари И. Ласковий, цех бошлиғи С. Егоров, инженерлардан А. Пугачева, Ю. Гуркалов, бўлим бошлиғи И. Бекбулатов ва бошқалар партия сўзини оммага етказишдек фахрли топшириқни кўп йиллардан буён муваффақиятли суратда уддалаб келмоқдалар. Шу ишни энди бошлаётган пропагандистлар улардан ўрнак олмоқда.

(ЎзТАГ).

ҚУРИЛИШ МАЙДОНИДА

9 ҚАВАТЛИ ОСМОНЎПАР БИНО

Пойтахтимизнинг «Олмазор» массиви кундан-кун кўркамлашиб, чирой очиб бормоқда. Тўққиз қаватли турар жой биноларидан ташқари бу ерда мактаблар, умумий овқатланиш марказлари, болалар боғчалари бунёдга келмоқда ва қурилмоқда. Шу йилнинг охиригача мазкур массивда олтита тўққиз қаватли турар жой бинолари қуриб фойдаланишга топширилади. Буларни қуришда Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли 12-трестнинг бригадалари жонбозлик кўрсатишмоқда.

БУГУН

АНА ШУ ТУҚҚИЗ ҚАВАТЛИ ОСМОНУПАРЛАРНИНГ ИККИТАСИДА ТРЕСТ БРИГАДАЛАРИ УМУМИЙ ҚУРИЛИШ ИШЛАРИНИ НИҲОЯСИГА ЕТКАЗИШДИ.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЭНЕРГИЯ ИШГА СОЛИНАДИ

БЕРЛИН. Котбус округидаги «Фечау» иссиқлик электр станцияси ёнида мана бир неча йилдирки, ГДРдаги энг катта «сабзавот фабрикаси» муваффақиятли ишлаб турибди. ГДР мутахассисларининг ҳисоб-китобларига кўра ана шундай станциялардаги иссиқлик энергиясининг ярмидан камроғини электр энергияга айлантиришга муваффақ бўлинмоқда. Иссиқликнинг қолган қисми исроф бўларди. Ундан фойдаланмаслик — энергияни беҳуда совуриш демакдир. Шу боисдан ҳам иссиқлик электр станцияларининг кўпларида мана шундай теплица комплекслари барпо этилган. Бу ерда ҳар йили 700 тонна бодринг ва помидор, шунингдек аҳолига сотиш учун 600—700 минг чинни гул етиштирилмоқда.

«Фечау» гулхоналари республикада иккиламчи ёқилғи энергетика ресурсларидан самарали фойдаланишнинг бирдан-бир намунаси эмас. ГДРдаги иссиқлик электр станциялари яқинида балиқ етиштириладиган питомниклар ҳам вужудга келтирилмоқда. Тажриба шуни кўрсатадики, станцияларнинг илиқ суви қуйилган ҳовузларда масалан карб балиқлари оддий сувдаги уч йил ўрнига икки йил ичида товар вазнига етилади.

ГЭС КЕНГАЙМОҚДА

ВЬЕНТЬЯН. ЛХДР гидроэнергетикасининг тўнғичи — Намигум дарёсидаги гидроэлектростанциянинг қувватини кенгайтириш ишлари бошлаб юборилди. Намигум ГЭСининг қуввати янги, бешинчи турбоагрегат ишга туширилганидан кейин 150 минг киловаттга етади.

Намигум ГЭСи мамлакат шоликорлиги учун айниқса муҳим аҳамиятга эгадир. Бу ГЭС атроф районларнинг далаларини қурғоқчилик мавсуми вақтида доимо суғоришни таъминлаш имконини беради.

Гренада халқи бир йил муқаддам реакцион режимни тугатиб, янги ҳаёт қурилишига киришди. Утган бир йил мамлакат тарихига «Озодлик йили» бўлиб кирди. Бу йил эса «Маориф ва ишлаб чиқариш йили» деб аталди.

СУРАТДА: оролнинг хушманзара жойларидан бири.

ТРАКТОРЛАРНИНГ ЯНГИ АВЛОДИ

ПРАГА. Брнодаги «Зетор» машинасозлик заводида ғилдиракли тракторларнинг янги авлодини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бу йил корхона конвейеридан сал кам 3 мингта ана шундай машиналар тайёр бўлиб тушади. Уларнинг мотори аввалгиларга қараганда анча кучли ва тежамли бўлади. Карбюратор такомиллаштирилганлиги ва янги фильтрлар ўрнатилганлиги туфайли чиқариладиган зарарли газлар 50 процент камайди. Кабина айниқса кўп янгиланди. Ундаги шовқин даражаси анча пасайтирилди, вентиляция ва иситиш системалари анча яхшиланди.

Янги авлод тракторлари деҳқонлар, ўрмон ва сув хўжалиги ходимлари, транспортчилар, тайёрловчиларнинг эҳтиёжлари учун бир қанча модификацияда ишлаб чиқарилади.

Янги «зеторлар» чет эллик буюртмачиларга кенг кўламда етказиб берилади. Брно заводининг чет эллик буюртмачилари эса оз эмас. Ҳозир Чехословакиянинг ғилдиракли тракторлари қарийб 60 та давлат далаларида — кўпгина социалистик ва ривожланаётган мамлакатларда, шунингдек Англия, Франция, ГФР, Японияда ишламоқда.

Халқ одобномаси саҳифаларидан

ҚАЙНАТА ҲАМ—ОТА...

ҚАЙНАТА—ОТА,
КЕЛИН—ҚИЗУ, КУЁВ—БОЛА.
(Мақол).

«Мен бир масалада ўз фикримни айтмоқчиман. У ҳам бўлса, кўпинча қайнана ҳақида ёзишади-да, яхшисини мақтаб, ёмонларини койишган бўлишади. Лекин қайната, ҳа оилада, хусусан келин-куёвларнинг ҳаёти ва тақдирида муҳим роль ўйновчи қайнатанинг, янги оила бахти ҳамда камолотида тутган ўрни хусусида жуда кам, деярли ёзишмайди. Ахир, қайнаталар ҳақида ҳам ҳар қанча ёзса бўладн-ку?! Балки, халқ оғзаки ижоди одобномасида яхши-ёмон қайнаталар ҳақида ҳам фикрлар баён этилгандир. Ҳаётда эса, шахсан мен ўзимнинг хуш хулқи ва муомаласи билан келин-куёвлари қалбида оталик меҳрини уйғота олган, бу борада маҳалла-кўй, қишлоқ, ҳатто районга ибрат бўларли қайнаталарни кўплаб учратганман. Афсуски, эл безор, оила бузар қайнаталарга ҳам дуч келганман..» (Б. Эсонов, Тошкент Маданият институтининг катта ўқитувчиси).

Ушбу хатни ўқир эканман, нуроний кекса Риқсивой ота Нурматовнинг сўзи хотирамда қайта тикланади. У шундай дейди: «Қайната келин-қуёвга ота, келин-куёв унга фарзанд», деган ҳикматда гап кўп. Мен келинларимни ўз фарзандларим, яъни қизларим, деб биламан, ўзим емасам емайманки, уларга едираман, ширин сўзимни аямайман, улар билан ҳамма вақт хушмуомалада бўлишга ҳаракат қиламан. Шундан бўлса керакки, олган тупроғинг—олтин бўлгурлар мен билан оналарини қўйгани жой тополмай қоладилар, Тилларидан ойи, дада сўзлари тушмайди. «Қарс— икки қўлдан чиқади» дейди машойихлар. Ҳа, қайнатага ҳам кўп нарса боғлиқ».

Ҳақиқий дил сўзлари! Дарҳақиқат, ҳар қандай оилада бош саналган қайната ақл билан иш юритиб, ҳамма вақт оқилона йўл тутса, оилада ўзаро ҳурмат ва садоқатни йўлга қўя олса, ўз хулқ-атвори ҳамда муомаласи билан бошқаларга намуна бўла олса келин ҳам, куёв ҳам оиланинг ўз фарзандига айланиши, ўзларига бутунлай ёт бўлган янги оилада ҳам ўз бахтларини топа олишлари, оқибат натижада барқарор ва тотли оила қуриб,ували-жували бўлиб кетишлари табиийдир. Ахир, «Қайнанасига қараб келини, қайнатасига қараб куёви» деган гап бор-ку...

Доно халқ дейдики:
—Эй ота, ўз орзуйингга етиб қиз узатиб куёв, яъни ўғил кўрдинг, ўғил уйлантириб келинли, яъни қизли бўлдинг. Шуни чуқур англаб ол: келининг—қизинг, куёвинг — ўғлинг, уларни ўз фарзандингдек кўр, оталик меҳр-муҳаббатингни, саховатинг ва мурувватингни аяма. Шунда сен, хонадоннинг кўркига айланасан, келин-куёвлар ҳам сени ўз оталари каби чуқур ҳурмат қилишади, чин қалбдан суюшади. Аксинча уларга нисбатан қўпол бўлсанг, бўлар-бўлмасга ачиб-сасисанг, ўз фарзандингга бир хил, келин-куёвингга бошқача муомалада бўлсанг келининг ҳам, куёвинг ҳам сендан совиб, ҳурмат қилишмай қўядилар. Бунинг охири эса войдир...

Халқ оғзаки ижодида саховатли қайнаталар алоҳида меҳр билан мадҳ этилгани ҳолда, оталик меҳридан маҳрум, ўзининг ҳатти-ҳаракати — аччиқ тили-ю, қўрс муомаласи билан қалбларни доғловчи қайнаталар танқид остига олинади, ҳажв, кулгу, пичинг, киноя орқали фош этилади. Ана шундай ўринларда ҳам «Халқ баҳоси—ҳақ баҳолигига» яна бир бор ишонч ҳосил қиласиз.

Нақл қиладилар: Қадим замонда икки қўшни бўлиб, улар бир-бирлари билан жуда иноқ ва аҳил яшар эканлар. Вақти-соати етиб, улар қизларини куёвга узатибдилар. Қўшнилардан бирови куёвига қайнаталик қилмабди, аксинча унга меҳрибон ота бўлибди, куёвини чуқур ҳурмат қилиб, ўғлим деб билибди. Куёви ҳам қайнатасини беҳад қадрлар, ота деб унинг гапидан чиқмабди. Қайната билан куёвнинг бундай иноқлигини кўриб, уйга файз, барака, тинчлик кириб келибди. «Икки ёрти—бир бутун» деганларидек, қайната-куёв кундан-кунга бойиб, бадавлат бўлиб кетишибди.

Бошқа қўшни бўлса куёвини ҳечам ҳурмат қилмабди, уни ўғил деб билиш ўрнига «ку-ёв», яъни «куёв—ёт, ёв» деб камситибди. Эрига қўшилган қайнана ҳам, «Бегонадан ота бўлмас, куёвдан ўғил» тарзида иш тутибди. «Қарс—икки қўлдан чиқади» деганларидек, куёв ҳам қайнатасини ота, қайнанасини она демабди. Натижада оилада барака кўтарилибди, қайната-куёв ўртасида парда қолмабди, тинч-тотувлик ўрнини жанжал эгаллабди, охири бориб куёв кетиб қолибди. Қаранг-а, қайната билан куёв аҳиллиги, қайната ва келин аҳиллигидек зарур бўлиб, улар орасига ола мушук ораласа борми, охири вой экан!...

Халқ «Ёр-ёр»ларида айтилади:

Қайнатаси яхши бўлса,
Куёв ўғил, ёр-ёр,
Куёв ўғил!

Қайнатаси ёмон бўлса,
Қуёв душман, ёр-ёр
Куёв душман!

Яна:

Қайнатасин куёви,
Отам десин, ёр-ёр,
Отам десин!
Қайнатаси куёвин,
Болам десин, ёр-ёр,
Болам десин!

Масал: — Куёвинг намунча иноқ бўлмаса, қараб турсам сени ўлтирғизгани ўрин, қўйгани жой тополмайди-я. Бундай муомала олдингдами десам, орқаворотдан ҳам иззатингни ўрнига қўйиб, ота-дегани-деган экан. Сендан сўз очди, тилидан бол томади-я. Гўё сен чин ота-ю, у ҳақиқий фарзанд-а, —деди Қовоқ Ари Асал Арига.—Қайнанаси билан ҳам шундайми, ё?..

—Қайнанасига мендан ҳам зиёдроқ, —жавоб берди Асал Ари.

— Киши ҳавасини келтирадиган бундай оқибатга қандай етдинглар-а?

— Дилимиз билан тилимиз бир бўлди. Дилимиз меҳрини бўшаштирмади, тилимиз эса ширинлигини қўймади. «Дилда бори — тилга кўчади», деган ҳикматни эшитмаганмисан.

Қиссадан ҳисса:
Яхши сўзман илон
индан чиқади,
Ёмон сўзман пичоқ
қиндан чиқади.

Яна ривоят: Қадимда бир кишининг еттита қизи бўлиб, битта ҳам ўғли йўқ экан. Қизларимни куёвга узатсам, ўзим ёлғиз қоламан, деб кўп хафа бўлибди. У кейин ўйлаб-ўйлаб, кимда-ким ичкуёв бўлса қизимни ўшанга бераман», — дебди-да, катта кўрғон олдириб, бир-биридан гўзал еттита қаср солдирибди. Катта қизини куёвга узатиб, уни ичкуёв қилиб олибди. Аммо орадан кўп ўтмай бор бойлигини қасрда қолдириб, куёви уйдан чиқиб кетибди. Иккинчи қизини ҳам ичкуёвга берибди, у ҳам кетиб қолибди. Учинчи, тўртинчи, э боринг-ки олти қизини ичкуёвга берибди, ҳамма куёвлари оз-моз турган бўлибди-да хотинларини олиб жўнаб қолишибди. Бундан қаттиқ хафа бўлган ота донишманднинг олдига бориб, бўлган воқеани айтибди: «Сабабини қизларингдан сўра»,— дебди у. Катта қизидан сўраган экан, «Дадам мен билан яхшилар-у, аммо сенга қўполлик қиладилар, кейинча менга ҳам қўрслик қилсалар ажаб эмас. Шунинг учун «Эсинг борида этагингни ёп», деганларига амал қилдим, дейдилар, — дебди қизи. Кейинги қизидан сўраган экан, у ҳам: «Дадам мен билан сенга яхшилар, ҳурмат-иззатимизни қиладилар-у, онангга қаттиқ гапирадилар, бу менинг бошимга ҳам тушиб қолмасин, деб ўйлаб уйдан чиқиб кетдим», — дедилар, дебди қизи. Ҳамма қизининг эри отасини мақтабди-ю, аммо бири қизига қўполлигини, иккинчиси ўғлига қўрслигини, учинчиси қўшнисига дағаллигини айтибди.

— Э, гап буёқда экан-да,— деб кенжасини куёвга узатибдида, куёви олдида бақириб-чақирмабди, қўполлигини ташлаб барчага баробар хушмуомалада бўлибди. Буни кўрган куёвлари бирин-кетин уйга қайтишибди, бир оиладек аҳил бўлиб яшай бошлашибди.

Келининг олдида,
Ўғлингни койима.
Куёвинг олдида,
Қизингни койима.

...Бир даврада қувноқ дўстимиз қайнатасидан сўз очиб, «Қайнанам тузукку-я, аммо қайнатамнинг мазаси йўқроқ-да. Эркак киши бўла туриб ҳамма ишга аралашади, тумшуғини суқмаган жой йўқ. Шу боисдан уни унчалик жиним суймайди»,—деб қолди. Шу бўлди-ю, қайната билан қайнана маълум муддатгача баҳсимиз мавзуига айланди-қолди. Суҳбатдошлардан бирови, қайнатаси ҳақида гапириб: «Хотиним мендан кўра ҳам кўпроқ отасидан ҳайиқади, шунинг учун кўпроқ унинг измида бўлади», деса, иккинчиси оғир тин олиб; «Қайнатамнинг тилига илон пўст ташлайди», — деди. Бошқа биров қайнатасининг қўпол муомаласи-ю, заҳар сўзларидан зада бўлган юрагини тўкиб солди...

Тўғри, қайнана билан қайната сўзини алоҳида фахр ва қониқиш ҳиссига тўлиб-тошган ҳолда тилга олганлар ҳам бўлди.

Ҳа, қайнатанинг ҳам, куёвнинг ҳам ўзидан, дили билан тилидан! Халқ одобномасининг қайната бобн ўрганса, ибрат олса арзигудек ана шундай фазилатларга эга бўлганидек, ундаги «Куёв ҳам — ўғил» деб номланган «куёвнома» (агар таъбир жоиз бўлса) саҳифалари ҳам шунчалик қизиқарли ва ўрганса арзигуликдир.

Малик МУРОДОВ,
филология фанлари доктори.

КИЧКИНТОЙЛАР СЎЗЛАГАНДА

АДАШИБ ҚОЛАДИМИ?

Салимжон кўчага чиқиб кетаётган эди, ойиси тайинлади:

— Ўғлим, уйдан узоққа кетиб қолма.

—Хўп ойижон, бўлмаса уйимиз адашиб қоладн-а?

⁂

КУЛИБ ЙИҒЛАШ

—Дада, ойим кулиб йиғлар эканлар.

—Қаёқдан билдинг?

—Ҳали пиёз тўғраб туриб кўзларида жиққа ёш-у, менга қараб нуқул кулади лар.

⁂

УХЛАГАНДА

—Чақирганда уйдан дарров чиқа қолмайдида бу аканг, — деди хунобн ошган Сарви хола кичкинтойи Эркинга. — Нима, гарангми дейман...

—Акам ухлаб ётибдилар, — тушунтирди Эркинжон, — ухлаб ётганларида эшитмайдилар-да.

⁂

САВОЛГА САВОЛ

Хуноб бўлган она ўғлига деди:

—Жа бугун мени кўп гапиртирдинг-да.

—Ўзингиз бўлмасам нега кўп гапирасиз?

Ҳабиб РАҲМАТ.

БИЛИБ ҚУЙГАН ЯХШИ

ҚИШГА ҒАМЛАБ ҚЎЙИНГ

Ошкўкларни қишга сақлаш учун уларни қуритиб олиш айни муддао бўлади. Одатда қуритиладиган ошкўкларнинг йирик ва дағал шохчалари ҳамда сарғайган барглари олиб ташланади, совуқ сувда чайқаб юборилади. Сўнг маҳсулотни канопга бойлаб ёки тахта полкаларга ёйиб, соя жойда қуритилади. Маҳсулот офтобда қуритилмаслиги керак, негаки қуёш нури таъсирида ошкўкнинг табиий яшил ранги, мазаси ва хушбўй ҳиди йўқолади.

Соя жойда ошкўклар то қовжирагунча қуритилади, кейин ҳовончада туйиб, элакдан ўтказилади ёки қўлда, кафт билан эзилади.

Ошкўклардан кашнич, шивит (укроп), райҳон, жамбул, петрушка, кўк пиёз, саримсоқ кўки, селдерей, лукпар пиёзи ва бошқаларни қишга қуритиб олиш мумкин. Унутмангки, ҳар бир турдаги ошкўкни алоҳида-алоҳида қоғоз халталарга ёки шиша идишларга солиб, қуруқ жойда сақлаш керак.

Ошкўкларнинг қарийб ҳаммасининг таркибида ифори мой деган хушбўй модда бўлиб, таомга иштаҳабахш ҳид беради, унинг организмга таъсири натижасида меъда шираси яхши ажралади, натижада ейилган овқат тез ҳазм бўлади.

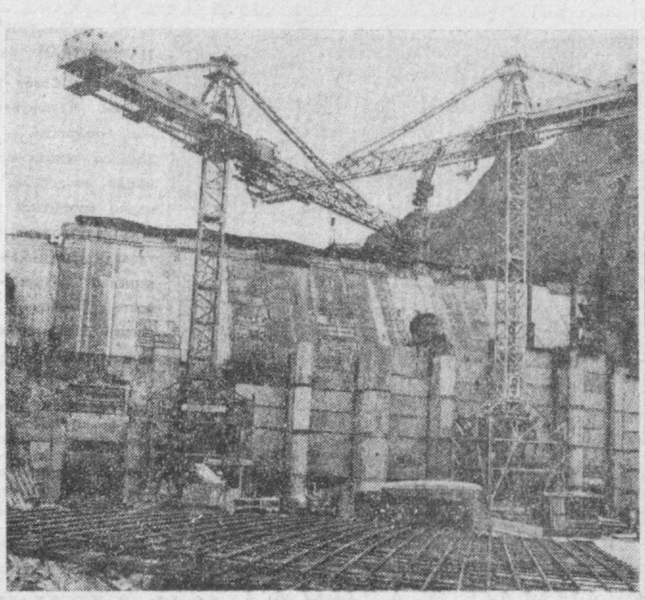

ҚИРҒИЗИСТОН ССР. Курпсой ГЭСи қурувчилари жонажон партиямиз XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбордилар. Партия анжумани очиладиган кунга қадар биринчи агрегатни ишга тушириш мўлжалланмоқда.

С. Фаттоев ва Т. Абдирбоев бошлиқ бетончилар бригадаси вақтдан ўзиб меҳнат қилмоқда. Улар шу кунгача тўғон остига 480 минг куб метр бетон ётқиздилар. Монтажчилар бригадалари ҳам ғайрат билан меҳнат қилишяпти.

СУРАТДА: станция тўғонининг қурилиш майдонида.

Совет турмуш тарзи

ДЎСТЛИК САМАРАСИ

«Россиянинг «Олтин ҳалқаси»даги кўҳна ёдгорликлар қаторига диққатга сазовор янги бир жой қўшилди: Волга бўйидаги Плёс шаҳарчаси яқинида меҳмонлар учун чойхона очиб қўйилди. Туристлар ва «Ўзбекистон» совхозининг меҳмонларидан ҳар бири бу ерда хушбўй чой ичиб кетиши мумкин. «Ўзбекистон» совхози Иваново диёрида қардош республика вакилларининг ёрдами билан барпо этилмоқда.

Миллий ўзбек нақшлари билан безатилган чойхона олдида ўсиб турган оқ қайинлар Ўрта Осиё билан тўқимачилар ўлкаси меҳнаткашларининг дўстлиги тимсолидир.

Область ўлкашунослик музейидаги кўпдан-кўп экспонатлар ана шу дўстлик сарчашмаларини эслатиб турибди. Ана шу экспонатларни ивановоликларга М. В. Фрунзе тақдим этган. «Қизил тўқимачилар»нинг революцион курашига раҳбарлик қилган кишилардан бири—тилларда достон бўлган Арсений қадимий ўзбеклар диёрида Совет ҳокимиятини қарор топтириш йилларида Туркистон фронтига қўмондонлик қилган эди. Иваново-Вознесенскдаги қизил командирлар курсини битириб чиққан кишилар, тўқимачиларнинг ишчи отрядлари ҳам маҳаллий большевиклар билан елкама-елка туриб оқ гвардиячи бандитларга қарши жанг қилдилар, босмачи шайкаларнинг додини бердилар.

Жанглар алангасида вужудга келган дўстлик яхши самаралар берди. Биринчи беш йилликлар даврида ВКП(б) Марказий Комитети Ўрта Осиё бюросининг даъватига жавобан минглаб ивановоликлар саноатнинг янги тармоғи—тўқимачилик саноатини барпо этишда республика меҳнаткашларига ёрдам бериш учун Ўзбекистонга жўнаб кетдилар. Сўнгра машҳур «Минглар шартномаси» вужудга келди, Мирзачўлни ўзлаштириш бошланди...

Партиянинг ноқоратупроқ зонани ўзгартириш борасида белгилаган программаси дўстлик йилномасига янги саҳифалар ёзди. Ивановоликлар тўрт йилдан сал кўпроқ вақт илгари Мирзачўл ва Қарши дашти зарбдорларининг дастлабки отрядларини шодиёна кутиб олдилар.

Ҳозир эса областнинг колхоз ва совхозларида «Ивановоирсовхозстрой» трестининг коллективи янгилаб берган 13 минг гектардан зиёд ерда ҳосил етиштирилмоқда.

Айни вақтда «Главнечерноземстрой» қурилиш индустриясининг қудратли базаси, икки совхоз барпо этилмоқда. Бу янги хўжаликларга «Ўзбекистон» ва «Дўстлик» номлари берилди. Мазкур хўжаликлар ҳозир областда етиштирилаётган сабзавотнинг қарийб ярмини, шунингдек ўн минг тоннадан кўп сут етиштириб беради.

— Ўзимизнинг ишлаб чиқариш базамиз йўқлиги дастлабки пайтларда иш суръатларини пасайтириб турди,—дейди трест бошқарувчисининг ўринбосари Н. И. Скандовский. — Эндиликда «Ивановоирсовхозстрой» трестидаги кўпгина механизациялаштирилган кўчма колонналар етарли даражада ишлаб чиқариш қувватларига эга.

...«Ўзбекистон» совхозининг марказий қўрғони Новое қишлоғининг чеккасида барпо этилмоқда. Мен бу қишлоқда икки йил бўлганим йўқ. Зотан, биринчи бўлиб кўзга ташланган нарса шуки, бугунги кунда унинг исми жисмига ҳар қачонгидан кўра монанддир. Чойхонадан сал нарироқда 40 га яқин замонавий коттеж қад кўтарган. Октябрь байрамигача уларда дастлабки ҳовли тўйлари ўтказилади. Энди навбат мактаб, болалар боғчаси, савдо маркази, спорт комплекси, совхоз ишлаб чиқариш «цехи»нинг турли объектлари қурилишига келади.

Хўжалик экинзорлари 6 минг гектардан ошади. Шу ернинг қарийб ярмини Волга суви қондириб суғоради. «Средазгипроводхлопок» институтининг мутахассислари совхоз ерларини синчиклаб ўрганиб шундай суғориш режимини ишлаб чиқдиларки, бу режим ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам қишлоқ хўжалик экинларидан барқарор ҳосил олинишини, чорвачилик учун мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтирилишини таъминлаш имконини беради.

«Приволжский» совхозидаги, Арсений номли колхоздаги янгиланган экинзорлар каби қайта тикланган майдонларнинг бир қисмидан ҳозирдаёқ ҳосил олинмоқда. Область меҳнаткашлари ана шу ерларни «дўстлик майдонлари» дейишмоқда.

—Мирзачўлдаги «Дўстлик» ва «Иваново» совхозларида ҳам янги ерларни ана шундай деб аташади. Бошқа иттифоқдош республикалар ва РСФСР областларининг вакиллари билан бирга ивановоликлар ҳам ана шундай ерларни вужудга келтиришда Ўзбекистонга ёрдам бердилар,—дейди ёш шофер В. Холматов. — Эндиликда бу алоқалар яна ҳам мустаҳкам бўлиб қолди. Кунларнинг бирида йигитлар «Вознесенский» совхозининг механизатори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Путятин «Иваново» совхозига тез-тез меҳмон бўлиб келмоқда, деб ёзишган эди. Хўжаликда В. Путятин звеноси ишлаб чиққан технология— картошкани парвариш қилишнинг механизациялаштирилган технологияси жорий этилмоқда. Менинг ўйлаб тенгқурларим совхоз йўлланмаси билан Иваново қишлоқ хўжалик институтида ўқимоқдалар.

Валижон Холматов ноқоратупроқ зонага қардош республика вакиллари дастлабки отрядларининг бири билан келган эди. Энг зарур бўлган жойда, бақувват ва моҳир қўллар талаб этиладиган жойларда ишлади. Бу ерда, қурилишда ўзининг рафиқаси бўлиб қолган рус қизини учратди.

—Юртингга қайтиш ниятида эмасмисан?

—Бу ерда ишлар оз дейсизми? — чин дилдан ажабланди у. Табассум билан яна шуни илова қилди:

—Биз рафиқам билан ноқоратупроқ зонада ҳали «дастхатларимизнинг» ҳаммасини қўйиб бўлганимиз йўқ. Бундан ташқари шу ўлка келажакда қандай бўлиб қолишини, Волга бўйи ерлари ғамхўрликка қандай жавоб қайтаришини кўришни ҳам истайсан киши.

Ноқоратупроқ зона В. Холматовга ва «Ивановоирсовхозстрой»нинг бошқа кўпгина меҳнаткашларига қадрдон бўлиб қолди. Бу ер Россия деҳқонлари билан серқуёш Ўзбекистоннинг, мамлакатдаги бошқа иттифоқдош республикаларнинг вакиллари қўлни-қўлга бериб меҳнат қилаётган катта қардошлик майдонидир.

К. ШЧЕГЛОВ,
ТАСС мухбири.
Иваново.

ТОШКЕНТ СПРАВКАЛАР БЮРОСИ
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

А. САМАТОВ: «Ўзбекфильм» киностудиясида биринчи овозли бадиий фильм қачон яратилган? Унинг муаллифлари ким?

Жавоб: Биринчи ўзбек овозли фильми 1937 йили «Ўзбекфильм» киностудиясида яратилган. «Қасам» деб номланган ана шу фильм таниқли режиссёр А. Усольцев томонидан экранлаштирилган. Бош қаҳрамон образини кино актёр Асад Исматов ижро этган. Картина воқеалари ўзбек қишлоқларидан бирида кечади. Унда бой ва камбағал деҳқонлар ўртасидаги синфий кураш реалистик тасвирлаб берилган.

* * *

А. ТУЙЧИЕВ: Халқаро Тошкент кинофестивали биринчи марта қачон ўтказилган? Унда дунёнинг нечта мамлакатидан кино санъаткорлар иштирок этишди?

Жавоб: Осиё ва Африка мамлакатлари биринчи Тошкент кинофестивали 1968 йили ўтказилган эди. Унда 49 мамлакат киносанъаткорлари иштирок этишди. Орадан тўрт йил ўтгач эса 1972 йили бу халқаро кино анжуманга 62 мамлакат делегациялари ташриф буюришди. 1974 йили ўтказилган III Халқаро Тошкент кинофестивалига биринчи марта Лотин Америкаси мамлакатлари ҳам ўз кино арбобларини юборишди. Шу йили фестивалда иштирок этган мамлакатлар сони 70 дан ошиб кетди. 1976 йилдан бошлаб эса уч қитъа киносанъаткорларининг анжумани ҳар икки йилда бир марта ўтадиган бўлди ва IV халқаро Тошкент кинофестивалига 82 мамлакат кино арбоблари ташриф буюришди. Бу йил ўтказилган VI Халқаро Тошкент кинофестивалида уч қитъадаги 70 дан зиёд мамлакат вакилларидан ташқари Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ва ЮНЕСКО кинематографчилари ҳам келишди.

⁂

Р. КАРИМОВ: Аэрофлот билетларини сотиб олишда студент ва ўқувчиларга бериладиган имтиёзлар ва уларнинг амал қилиш муддатлари ҳақида маълумот берсангиз.

Жавоб: Аэрофлотнинг маҳаллий ва марказий ҳаво йўлларида учувчи йўловчиларнинг баъзи категорияларига ҳар йили куз-қиш ва баҳор ойларида имтиёзли билетлар сотиш кўзда тутилган. Масалан, олий ўқув юртларининг кундузги бўлим студентлари, аспирантлари, техникум ва ўрта махсус таълим билим юртларининг ўқувчилари, шунингдек, қишки ва ёзги имтиҳонлар сессияси даврида сиртқи ва кечки таълим студентларига Аэрофлот билетлари ўз қийматидан 30 процент арзон берилади. Имтиёзли тариф фақат ҳар йили 15 октябрдан келгуси йилнинг 15 апрелига қадар амалда бўлади.

* * *

Р. ФАЙЗИЕВ: Тошкентнинг марказидан оқиб ўтувчи Бўзсув ва Салор каналлари қачон бунёд этилган.

Жавоб: Бўзсув ва Салор каналлари бундан икки минг йил илгари барпо этилганига қарамай, ҳозир ҳам Тошкент ва унинг атрофидаги районларни оқар сув билан таъминлашда муҳим аҳамият касб этиб келмоқда. Тезоқар Чирчиқ дарёсидан сув олувчи ана шу каналнинг бунёд этишда минг йиллардан буён суғориш ва суғориш тармоқларини қуришда халқимиз тўплаган бой тажриба ва ўзига хос мироблик илми муҳим аҳамият касб этган. Бу каналлардан ташқари Зарафшон дарёсидан сув олувчи Дарғом ва эски Анҳор каналлари ҳам халқ қўли билан, унинг меҳнати билан бунёд қилинган эди. Ҳозирга қадар республикамиз қишлоқ хўжалигида ва ободончилигида ўз мавқеини йўқотмаган ана шу каналлар Қўшон империяси ҳукмронлиги пайтида барпо этилган.

АЯГАН КЎЗГА
ЧЎП ТУШАДИ

ПАЙПАСЛАШ ЗАРАРИ

Швеция олимлари вазни кичкина бўлиб туғилган бир группа болаларни текширдилар. Маълум бўлишича, бундай болаларда беш ёшлик пайтида нормал оғирликда туғилган тенгдошларига нисбатан ҳаракатлар уйғунлиги ёмон бўлган.

Улар етти ёшга тўлиб, мактабга борганларида ҳам ҳаракат уйғунлигидан орқада, жуда тортинчоқ бўлганлар, унчалик мустақил бўлмаганлар.

Айтишларича, бу ҳолнинг сабабларидан бири; ота-оналар кичкинтойларини жуда пайпаслаб, авайлаб юборишгани экан. Авайлаб эркалатиш бу болаларнинг ривожланишига зарар қилган.

Ёшларга илм-фан асосларини ўргатишда, уларни таълим-тарбияли ва одобли қилиб етказишда ўқитувчилар ўз шарафли вазифаларини сидқидилдан адо этмоқдалар. Назира Мирхожиева кўп йиллардан бери Собир Раҳимов районидаги 196-мактабнинг бошланғич синфида ўқитувчилик қилиб, дарсларни қизиқарли кўргазмалар билан олиб боряпти. У ёшларнинг одобли бўлиб ўсишларида таълим-тарбия ишларини ҳам яхши йўлга қўйган.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

МАМЛАКАТИМИЗ КИНОСТУДИЯЛАРИДА

«ТЕҲРОН—43»

«Мосфильм» киностудиясида суратга олиб бўлинаётган икки серияли бадиий фильмга иккинчи жаҳон урушидаги тарихий воқеалар асос қилиб олинган. Режиссёрлар Александр Алов ва Владимир Наумов суратга олган «Теҳрон—43» картинаси совет контрразведкаси ходимлари Теҳрон конференцияси иш кўрган вақтда Гитлерга қарши коалициядаги давлатлар бошлиқларига нисбатан фашистлар томонидан тайёрланган суиқасднинг олдини олганлиги тўғрисида ҳикоя қилади. Фильмни совет, француз ва Швейцария кинематографчилари биргаликда яратдилар.

(ТАСС).

ИНСОН ВА ТАБИАТ

ҚЎРИҚХОНА ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Шимолий Азов бўйидаги нодир ҳайвонот ва ўсимлик дунёси инсон ҳимоясига олинди. Бу ерда ўзининг ҳайвонот ва ўсимлик дунёси билан машҳур бўлган Кривая Косада зоология қўриқхонаси ташкил этилди. Бу иш «Донбасс» комплекс программасига биноан амалга оширилди. Программадан мақсад мамлакатнинг кўмир қазиб чиқарилувчи энг қадимий районларидан бирида экологик шароитни соғломлаштириш ва барқарор қилишдан иборат.

(ТАСС).

НАБОТОТ —
ҲАЁТ МАНБАИ

ЁВВОЙИ АТИРГУЛ

Ҳозирги кунда республикамизда 3750 га яқин ўсимлик тури бўлиб, уларнинг маълум бир қисмини дарахт ва буталар ташкил этади. Уларни «Ҳаёт манбаи» деса бўлади. Ана шундай ўсимликлардан бири наъматакдир.

Наъматак ўзининг беқиёс чиройлилиги билан бошқа ўсимликлардан ажралиб туради. Унинг, бир томондан типратикон тиканларига ўхшаш ўткир тиканлари бўлиб, иккинчи томондан атиргулга ўхшаш чиройли гуллари бор. Аслида наъматак атиргулнинг ўзи бўлиб, ёввойи туридир. Худди шу ёввойи наъматакнинг ўзи одамларга атиргулни «туҳфа» қилган.

Бепоён мамлакатимизнинг кўп жойларида наъматакнинг 60 га яқин турлари ўсади. У бутасимон ўсимлик бўлиб, бўйи икки метрга етади. Унинг буталари май ойида гуллайди, кузга келиб эса кип-қизил, чиройли маржонсимон мевалар билан қопланади.

Наъматак ўзининг кўркамлилиги билангина чегараланиб қолмасдан, у қадим замонлардан қирқ дардга даво деб ҳисобланиб келинади. Наъматакнинг меваси кўп касалларга даво сифатида ишлатилгани учун уни ҳамма ерда теришади.

Витаминга бой бўлган наъматакнинг мевалари айниқса юқори баҳоланади. Ахир унинг мевасида С витамини смородиникига нисбатан 10 баробар, олманикига нисбатан эса 100 баробар зиёддир. Наъматакнинг мевасини кузда, совуқ тушмасдан олдин терилади, чунки совуқ таъсир қилган мевалар ўзининг фойдали хусусиятини йўқотади.

Наъматакнинг меваларини қалин материалдан тикилган қўлқоплар ёрдамида терилади. Терилган мевалар челак ёки саватга солинади. Нормал равишда қуритилган меваларда 5 фоизгача С витамини, каротин, ошловчи моддалар, пектин, лимон кислотаси ва калий тузи бор. Микроэлементлардан темир, марганец, фосфор, кальций ва магний моддалари ҳам бор. Наъматакдан витамин препаратлари—сувли настойкалар, шарбат, порошок ва таблеткалар тайёрланади.

Наъматакни кўк қаламчалари, илдиз новдаларининг бўлиниши, бачки новдаларининг қаламчаси ва уруғи билан ўстириш мумкин. Хуллас, бу шифобахш ўсимликни кўпайтириш жуда фойдалидир. Ундан «жонли девор»лар ташкил қилиш, кўча, боғ, хиёбон ва бошқа объектларни кўкаламзорлаштиришда қўллаш керак.

А. РЕШЕТНИКОВ,
М. СОБИРОВ,
Ўрта Осиё ўрмон хўжалиги илмий текшириш институтининг илмий ходимлари.

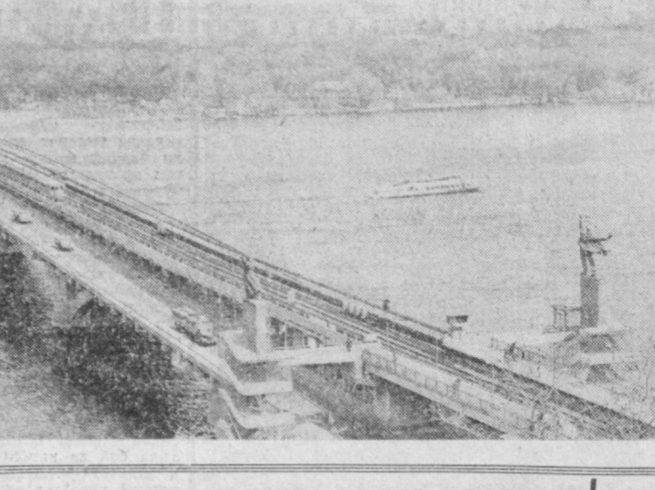

ТУРИСТИК МАРШРУТЛАР БЎЙЛАБ

Украина Совет Социалистик Республикасининг пойтахти — Киев ўзининг кўҳна меъморчилик обидалари, замонавий муҳташам турар-жой кварталлари, сўлим табиати билан ҳар йили минглаб туристларни ўзига жалб этади. Днепр дарёси бўйлаб кемаларда сайр қилишга нима етсин.

СУРАТДА: Киевнинг чап соҳил қисмини шаҳар маркази билан туташтирувчи кўприк (иккинчи планда «Русановка» турар жой массивини кўриб турибсиз).

ТАСС фотохроникаси

КИТОБ—ТУГАНМАС ХАЗИНА

АҚЛ МАЖМУАСИ— ОЛТИНДАН ҚИММАТ

Турли даврларда яратилган нодир китоблар умумбашариятнинг бебаҳо мулкига айланиб қолади. Худди шундай камёб нашрлардан бир нечтаси ҳозир Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат кутубхонасида сақланади. Ана шу нодир китоб ва қўлёзмалар учун билимлар хазинасида алоҳида бўлим ажратилган. Кутубхона библиографларининг маълум қилишларича, бу бўлим 1918 йилда ташкил этилган экан. Чет эллардан кутубхона номига олинган миниатюра шаклидаги нашрлардан аксарияти ҳам бўлим фондидан ўрин олди.

—Қай куни ноёб бир асар билан танишиб чиқишга тўғри келди,—дея ҳикоя қилади бош библиограф Е. Киткович. — Ўша китобда ўзбек шеъриятининг буюк даҳоси Алишер Навоийнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида ҳам қизиқарли маълумотлар бор. Сизга айтсам, бу нашр француз энциклопедияси китоби. У 1697 йилда Парижда босилиб чиққан. Мазкур китоб Ғарб адабиётида Алишер Навоий тўғрисида маълумот берувчи нодир тўплам сифатида биз учун қадрлидир. Бу китобнинг ана шу нусхаси кўпдан бери кутубхонада сақланаётир.

Шу нашр билан қизиқиб танишдим. Француз энциклопедияси китоби жуда яхши сақланган. Унинг қалин муқовасида ҳарфларнинг яққол кўзга ташланиб турганлигидан ҳам буни билиб олиш мумкин.

Китоб XVI асргача яшаб ижод қилган, жаҳонга танилган кўпгина донгдор кишилар ҳақида ҳикоя қилади. Бу хил маълумотлар алфавит тартибида берилганлигини ҳам айтиб ўтиш керак. Алишер Навоий ҳаёти ва ижодига бағишланган саҳифани бош библиограф бизга ўқиб, тушунтириб берди.

Текст қисқа бўлса-да, у шоир ижоди ҳақида анчагина маълумот беради. Унда Алишер Навоийнинг «Фарҳод ва Ширин», «Лайли ва Мажнун» достонлари ва «Чор девон»и тўғрисида ҳам қисқача тушунча берилган.

Ўзбек классик шоирларидан Муҳаммад Солиҳнинг машҳур «Шайбонинома» асарини немис китобхонлари 1885 йилдаёқ ўз она тилларида ўқишга муяссар бўлишган. «Шайбонинома»нинг бу немисча нашри билан ҳам нодир адабиётлар бўлимида танишиш мумкин.

Венгрия академияси Ўрта Осиё халқлари тарихини ўрганишга катта қизиқиш билан қараган эди. Шу сабабли ҳам академия ўз аъзоларидан бири ҳисобланган Альдон Вамберини 1863 йилда Ўрта Осиёга саёҳатга юборади. Олим ўлканинг иқлими, халқларининг урф-одатларини ўрганди. Бу ҳақда ўзининг «Саёҳатнома»сини ёзди. Муҳими шундаки, у Ўрта Осиё халқлари тилини ўрганишга катта аҳамият берди. Олим кейинчалик «Лейпциг шаҳрида Чиғотой тилини ўрганиш» номли асарини немис тилида нашр эттирди. Орадан уч йил ўтгач, унинг «Турк-венгер қиёсий луғати» босилиб чиқди. Шундан сўнг А. Вамбери ўзбек шоири, Муҳаммад Солиҳнинг «Шайбонинома» асарини немис тилига таржима қилди. Юқорида тилга олинган «Шайбонинома»нинг немисча нашри шу тариқа юзага келган эди.

Мазкур нодир китобда таржимоннинг дастхати ҳам бор. А. Вамбери китобнинг титул варағига ўзбек тилида мана бундай деб ёзган эди: «Руслар томонидан ташкил этилган Тошкент ўқитувчилар семинарияси кутубхонасига тортиқ».

Нодир китоб 468 бетдан иборат бўлиб, ундаги шеърлар ўзбек ва немис тилларида ёнма-ён берилган. Унинг саҳифалари зарҳал бўёқлар билан безатилган. Ўзбек шоирининг бу асари немис китобхонлари томонидан севиб ўқилганлиги ҳақида таржимон ўзининг 1868 йилда босилган «Ўрта Осиё очерклари» китобида алоҳида эслатиб ўтади.

Ўрта Осиёни ўрганишга бағишланган асарлардан яна бири — «Оренбург топографияси» китобидир. У 1762 йилда Петербургда босилган. Унинг муаллифи П. Ричков Ўрта Осиёнинг географик ҳолатини пухта ўрганган олимлардан бири эди. Шу йирик илмий асари учун у 1759 йилда Россия Фанлар академиясининг мухбир аъзоси бўлиб сайланди. Ушбу нашрдан бир нусхаси Алишер Навоий номли кутубхонага юборилди.

Яқинда кутубхонанинг нодир адабиётлар бўлимига олиб келинган мана бу китоб ҳам эътиборни ўзига тортади. XVII асрга оид мазкур икки томлик асар «Медицина меҳнати» деб номланади.

Улуғ рус революцион ёзувчиси ва танқидчиси А. И. Герценнинг Лондонда чоп этилган «Йироқдан мактублар»и тўплами ҳам бўлим фондидан мустаҳкам ўрин олди. Сўз санъаткори ҳаёт пайтида босилиб чиққан ана шу нашр унинг серқирра ижодини ўрганишда муҳим манба бўлиб хизмат қилади.

Нодир адабиётлар бўлими шу яқин орада босилиб чиққан қатор тўпламлар ҳисобига ҳам бойиди. Шу ўринда Москвада бўлиб ўтган XXII Халқаро Олимпиада ўйинларига бағишланган адабиётларни кўрсатиб ўтиш мумкин. Миниатюра шаклида чоп этилган «Олимпиада глобуси» ва «Олимпиада эмблемалари» номли тўпламлар ҳақида ҳам библиографик маълумотлар баён қилинади.

Бундай бой хазина кутубхонанинг олтин фонди янглиғ доимо юксак қадрланади.

А. АЛИЕВ,
педагогика фанлари кандидати.

ИККИНЧИ НАШР

БУГУН

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг «Ёш гвардия» нашриёти таниқли ёзувчи Ўлмас Умарбековнинг «Дамир Усмоновнинг икки баҳори» китобининг иккинчи нашрини босмадан чиқарди. Мазкур нашр китобхонларнинг баъзи фикр ва мулоҳазалари асосида қайта кўриб, ўзгартиришлар киритилгани ҳақида муаллиф ўз сўзбошисида айтиб ўтган.

Китоб техник безатилиши жиҳатдан ҳам диққатга сазовордир. Тез кунлар ичида бу китоб шаҳримиз ва республикамиз китоб дўконларига оммавий сотувга чиқарилади.

• *Маданият янгиликлари*

МЕХАНИЗАТОРЛАРГА ТУҲФА

Композитор Ф. Мамадалиев билан шоира Ю. Луқмонова ўзларининг янги қўшиқларини Андижон область В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги номли Кўриқ совхозининг механизатор қизларига совға қилишди. Асар «Қизлар» деб аталади. Бу қўшиқ биринчи марта хўжаликнинг ёшлар бригадаси дала шийпонида янгради. Уни Андижондаги иккинчи маданият уйи ҳаваскор артистлари ижро этдилар. Улар қўшиқ авторлари, «Билим» жамиятининг лекторлари билан агитбригада составида совхозга келишган эди. Бу агитбригада Комсомолобод районининг барча хўжаликларида бўлади.

КЛУБГА МАРҲАМАТ

Тошкент тўқимачилик комбинатининг 6-ётоқхонасида тўқимачиларнинг талаби билан ташкил этилган клуб «уй бекаси» деб аталади. Бўлажак уй бекалари оила даромадидан оқилона фойдаланишга, дастурхон безашга, пазандаликка ўрганадилар. Ҳозирги вақтда ётоқхонадаги тўрт юз қизнинг ҳаммаси ана шу клубга қатнашмоқда.

ОИЛАВИЙ ВИСТАВКА

Наманган ўлкашунослик музейида очилган виставкага социалистик мусобақа илғорларининг портретлари ва пейзажлар, натюрмортлар, декорация эскизлари қўйилган. Бу асарларнинг авторлари—область музикали комедия ва драма театрининг рассоми Муталиб Аббосов ва унинг ўғли Авазбир. Аваз маҳаллий бадиий устахонада хизмат қилади. Аббосовлар кўпроқ тасвирий санъат билан шуғулланишни севишади. Бу виставка эса ота ва боланинг биргаликдаги биринчи кўргазмасидир.

(ЎзТАГ).

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

НОЁБ ҲОДИСА

Югославиядаги Ниш шаҳри касалхонасида ноёб операция ўтказилди. 47 ёшли деҳқон Х. Веселинович буйрагидан бир килограму, 290 грамм тош олинди. Бундай катта тош бемор буйрагида 10 йил мобайнида пайдо бўлган экан.

Бемор соғайиб кетди, аммо унинг ичидан олинган тош рекорд сифатида кўргазмага қўйилди.

КЎЗИМИЗ ҚУВВАТИ

Одам кўзи оқ, қора ва кулранг қўшилишидан ҳосил бўлган 300 тача рангни бир-биридан фарқлай олади. Кўзимиз турли рангдаги бўёқлар қоришувидан вужудга келадиган оқ, тўқ ранглардан 10 мингини бир-биридан ажрата олади.

Ўткир кўзли одам қоронғи тунда 25 километр олисдаги ёниб турган шамни ҳам кўра олади.

Жонажон шаҳаримиз йил сайин обод ва кўркам бўлиб бормоқда. Мана бу фотолавҳада яқинда Ленин проспектида фойдаланишга топширилган йирик кўп квартирали турар-жой биноси комплекси акс этган. Бу ерда юзларча тошкентликлар ҳовли тўйларини ўтказмоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

Редактор
С. М. ҚАРОМАТОВ

Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

18, 19 ОКТЯБРЬ СОАТ 19.00 ДА

КЛАССИК, ЛИРИК АШУЛАЧИЛАР ВА РАҚҚОСАЛАР-ДАВРАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:

Қувондиқ ИСКАНДАРОВ, Шариф СУЛТОНОВ, Ҳолисхон ҚОДИРОВА, Мўътабар ЙЎЛДОШЕВА.

СОЛИСТЛАР:

Фаҳриддин УМАРОВ, Ҳожиакбар ҲАМИДОВ, Нуржаҳон САТТОРОВА, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Роза КАРИМОВА, Муҳаббат ҚУРБОНОВА, Ражаб ИСМОИЛОВ, Таваккал ТУРСУНОВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.
Программани Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.

ЧЕХОСЛОВАКИЯНИНГ «ЦЕНТРОТЕКС», «ЭКСИКО», «ЯБЛОНЕКС» ТАШҚИ САВДО БИРЛАШМАЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР САВДО-САНОАТ ПАЛАТАСИ
СИЗНИ ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЎТКАЗИЛАДИГАН
«Тўқимачилик буюмлари, кийимлар, пойафзаллар, тақинчоқлар» кўргазмаси ва ЧССР кийимлари ва пойафзаллари моделларининг намойишига

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Кўргазма 17—22 октябрь кунлари соат 12.00 дан 18.00 гача Ўзбекистон ССР Халқ хўжалик ютуқлари кўргазмасининг 1-тематик павильонида («Ғалаба боғида) **ишлайди.**

Кийимлар ва пойафзаллар намойиши Халқ хўжалик ютуқлари кўргазмасининг кинолекторий залида ҳар куни соат 16.00, 18.00 да, шанба ва якшанба кунлари 14.00, 16.00 ва 18.00 да ўтказилади.

CENTROTEX · EXICO

«ТАШКЕН Т Г О Р- ТРАСНЭКСПЕДИЦИЯ» ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

Узбек усталари қўли билан тўқилган гиламлар ўзининг майинлиги ва миллий гуллари, ранго-ранг буёқлари билан ажралиб туради. Яқиндагина шундай гиламлар ва палосларга эга бўлиш осон эмас эди, кўпчилик хонадонларда бор-йўғи биттагина гилам бўлар эди. Бугунги кунда гилам ҳар бир хонадонга кўрк бериб турибди.

Гиламнинг узоқ муддатга чидаши ва рангини йўқотмаслиги учун уни вақти-вақти билан кўздан кечириб, тозалаб туриш керак.

БУ ИШДА «ТАШКЕНТГОРТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ»СИ АГЕНТЛИГИНИНГ ХОДИМЛАРИ СИЗГА ЕРДАМ БЕРАДИЛАР.

Хизматнинг бу тури ўзининг кўпгина турлари қаторига гиламлар, палослар, поёндозларни «Химчистка» фабрикасига элтиб беришни ҳам қўшган.

41-80-10 рақамли телефон номерини теришнинг ўзи кифоя, шунда транспорт-экспедиция хизмати бажонидил Сизга ёрдамга ошиқади. Тозаланган ва янгиланган гиламлар яна Сизга хизмат қилаверади.

Битта гилам ёки палосни олиб кетиш ёки келтириб бериш 3 сўм 20 тийин туради. Агар Сиз 2 ёки 3 та буюмни тозалашга бермоқчи бўлсангиз, уларнинг қолган ҳар бири учун бир сўмдан ҳақ тўлайсиз.

«ТАШКЕНТГОРТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ»НИНГ РЕКЛАМА ВА АХБОРОТЛАР АГЕНТЛИГИ.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ ТАШКИЛИЙ РАВИШДА

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

12-АВТОБУС ПАРКИГА
«Д» пунктли: 1 ва 2-класс ҳайдовчилари.

ТОШКЕНТ ХИМИЯ ФАРМАЦЕВТИКА ЗАВОДИГА
слесарлар, юкчилар, қадоқловчилар, ҳисоблаш машиналарининг операторлари.

ФРУНЗЕ РАЙОНИДАГИ ЕНГИЛ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА
бичиқчилар, қирқувчилар, танерловчилар, қолипга тортувчилар, елимловчилар, суртувчилар, фрезерчилар, қолипдан туширувчилар, пойафзал деталларини мустаҳкамловчилар.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ «ОТДЕЛСТРОЙ» ТРЕСТИГА.
бўёқчилар, сувоқчилар, дурадгорлар, облицовкачилар. Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

ЛЕНИН РАЙОНИДАГИ ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ТАШКИЛОТЛАРИГА
бетончилар, ғишт терувчилар, сувоқчи-бўёқчилар, дурадгорлар, катта бухгалтер, қурувчи-инженерлар сметачилар, экономистлар.

СОБИР РАҲИМОВ РАЙОНИДАГИ ТАШКИЛОТЛАРГА
йунувчилар, юкчилар, автокранчилар, план бўлими бошлиғи, бухгалтерлар.

ЛЕНИН РАЙОНИДАГИ ТАШКИЛОТЛАРГА
экономистлар, бухгалтерлар (қишлоқ хўжалиги ҳисоб-китобини билувчи), **зоотехниклар, ветеринария врачлари, паррандабоқарлар, чучқабоқарлар.**

КУЙБИШЕВ РАЙОНИДАГИ ИЛМИЙ МУАССАСАЛАРГА
аппаратчилар, ғишт терувчилар, слесарь-ремонтчилар, юкчилар, шоферлар, машинисткалар, экономистлар, товаршунос экспедиторлар, фаррошлар, қоровул бошлиғи, қоровуллар.

МУРОЖААТ УЧУН АДРЕС:

МАРКАЗИЙ ПУНКТ — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.
ОКТЯБРЬ РАЙОН ПУНКТИ — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
ЧИЛОНЗОР РАЙОН ПУНКТИ — 2-квартал, 3-уй.
ФРУНЗЕ РАЙОН ПУНКТИ — Ш. Руставели кўчаси, 62-уй.
ҲАМЗА РАЙОН ПУНКТИ — М. Ҳасанова кўчаси, 3-уй.
КУЙБИШЕВ РАЙОН ПУНКТИ — К. Маркс кўчаси, 59-уй.
КИРОВ РАЙОН ПУНКТИ — Энгельс кўчаси, 89-уй.
С. РАҲИМОВ РАЙОН ПУНКТИ — Қорасарой кўчаси, 270-уй.
А. ИКРОМОВ РАЙОН ПУНКТИ — 22-квартал, 13-уй.
СЕРГЕЛИ РАЙОН ПУНКТИ — Совет Армияси майдони, район ижроия комитети.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/Х да **Абу Али ибн Сино,** 17/Х да **Нодирабегим,** 18/Х да **Олтин девор.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16/Х да **Шаҳзода ва етим қиз,** 17/Х да **Ҳижрон,** 18/Х да **Тўйдан олдин томоша.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва цирки артистларининг гастроллари** (19.30).

КИНО

16 ОКТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:
«ХАЛҚ МУЛКИ» — **Қозоғистон.**
«ОМАД ТУМОРИ» — **Дружба.**
«ОРОЛЛАРДАГИ ЖАСОРАТ» — **Фестиваль.**
«БИЗНИ АВФ ЭТИНГ» — **Восток.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:
«ОРҚАДАН УЗИЛГАН ЎҚ» — **Дружба** (тоқ соатларда, телефон: 66-15-75), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон: 78-47-25), **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон: 91-10-51).

«РЕВАНШ» — **Мир** (тоқ соатларда, телефон 91-08-30), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **Тинчлик** (тоқ соатларда, телефон 53-66-07), **Қозоғистон** (жуфт ва тоқ соатларда).

«ГУГУРТ ИЗЛАБ» — **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **Чайка** (тоқ соатларда, телефон: 77-06-20), **Искра** (16, 18, 19.45, телефон 39-14-59).

17 ОКТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:
«КЕЛИШУВ» — **Лисунов номли.**
ОМАД ТУМОРИ» — Дружба.
«ОРОЛЛАРДАГИ ЖАСОРАТ» — **Фестиваль.**
«БИЗНИ АВФ ЭТИНГ» — **Восток.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:
«ОРҚАДАН УЗИЛГАН ЎҚ» — **Дружба** (тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51), **Мир** (тоқ соатларда, телефон 91-08-30).

«РЕВАНШ» — **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **Қозоғистон** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 35-24-92).

«ГУГУРТ ИЗЛАБ» — **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **Чайка** (тоқ соатларда, телефон 77-06-20), **Искра** (16, 18, 19.45, телефон 39-14-59).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ САНЪАТ МУЗЕЙИДА

ДАМ ОЛИШ ҚУНИ ЛЕКТОРИЙСИ

ЦИКЛИДАН ЛЕКЦИЯЛАР

19 октябрда — РОКУЭЛЛ-КЕНТ.
26 октябрда — РЕНАТО ГУТТУЗО.
2 ноябрда — ФРАНС МОЗЕРЕЛЬ.
16 ноябрда — Н. К. РЕРИХ.
23 ноябрда — ҲИНДИСТОН РАССОМЛАРИ.

Лекциялар музейнинг илмий ходимлари томонидан ўқилади ва оқ-қора тасвирли диапозитивларни намойиш қилиш билан қўшиб олиб борилади.

Лекциялар соат 12.00 дан бошланади.

ЛЕКЦИЯЛАР ЦИКЛИГА БИЛЕТЛАРНИ МУЗЕЙ КАССАСИДАН СОТИБ ОЛИШ МУМКИН.

Справкалар учун телефон 32-73-45.

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР!
Тошкент шаҳрида биринчи марта
«ЎРТА ОСИЁ—80»
1-РЕСПУБЛИКАЛАРАРО ЗОНАЛ ФИЛАТЕЛИЯ КЎРГАЗМАСИ
ЎТКАЗИЛАДИ

Кўргазма КПССнинг бўлажак XXVI съездига бағишланади. Унда РСФСР, Қозоғистон ва Ўрта Осиё республикалари филателистларининг коллекциялари намойиш қилинади.

Кўргазма Пахтакор кўчаси, 5-уйда жойлашган «Илҳом» ёшлар клубида соат 10.00 дан 19.00 гача ишлайди.

Кўргазма 19 октябрда ёпилади.

КЎРГАЗМАГА ХУШ КЕЛИБСИЗ!

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг «Союзпечать» бошқармаси.

РЕСПУБЛИКА «БИЛИМЛАР УЙИ»ДА 17 октябрь соат 18.00 да
«ЧИЛИ. ҚОНЛИ СЕНТЯБРЬ»
деган мавзуда

ЛЕКЦИЯ ЎТКАЗИЛАДИ

Лекциядан сўнг «КОРВАЛАН ҚАЛБИ» номли ҳужжатли фильм намойиш қилинади.

Лектор — Е. ОЛЕВСКИЙ.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

16 ОКТЯБРЬ—ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.55 «Ўсмирлар ижоди». 18.25 «Миллионлар ленинча университети». «Социалистик экономикани бошқариш». Кўрсатувни СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси П. Г. Бунич олиб боради. 19.00 «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Фан оламида». 20.00 «Биринчи курьер». Бадиий фильм. 21.30 «Время». 22.15 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — «Крылья Советов». В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.35)—«Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

22.00 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 23.00 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Дунёни материалистик тушуниш» Жамиятшуносликдан ўқув кўрсатуви (рус.). 12.00 «Фонарча» (такрорий) (рус.). 12.30 «Дунёни материалистик тушуниш». Жамиятшуносликдан ўқув кўрсатуви.

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Икки заранг дарахти». Болалар учун фильм. 19.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Сенинг замондошинг». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Музикали учрашувлар» (рус.). 20.30 «Ахборот». 20.50 А. Навоий номли Давлат академик Катта театри солистларининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.15 «Хирмонингизга барака». 22.30 «Контрабанда». Бадиий фильм. 24.00 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 «Фан» программаси. Иккинчи Бутуниттифоқ симпозиуми. «Биологик мембраналарнинг липидлари» (рус.). 20.50 «Ер ва эл». Телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. 22.00 «Ҳаяжон». Телевизион бадиий фильм (рус.).

17 ОКТЯБРЬ—ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.50 Эрталабки гимнастика. 10.15 «Биринчи курьер». Бадиий фильм. 11.40 «Қалбга яқин қўшиқлар». 12.25 Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 «Тонг отган жойда». Ҳужжатли фильм. 16.10 Жон Рид. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 16.55 Москва ёшлар рус халқ чолғу оркестрининг концерти. 17.30 «Подмосковье учрашувлари». 18.00 «Эртак ҳузурида меҳмонда». Мультфильм. РСФСР халқ артисти В. Леонтьеванинг кириш сўзи билан бошланади. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Зангори мўйна, қора кундуз». Илмий-оммабоп фильм. 19.50 «Эрмитаж». Рембрандт. Давлат Эрмитажининг директори, академик Б. Б. Пиотровскийнинг кириш сўзи билан бошланади. 20.20 Санъат усталари ва ижрочи ёшлар концерти. 21.30 «Время». 22.15 Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК — «Динамо» (Рига). В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.35) — «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

22.00 «Қароқчи». «Бизнес оламида» туркумидан. Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи В. Дунаев олиб боради. 23.00 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». 23.15 Ҳужжатли фильмлар программаси. 24.00 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Алдаркўса ва бой», «Қандай қилиб Алдаркўса йўлбарсни алдади». Болалар учун қўғирчоқ фильмлар. 18.40 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Мен —Совет Иттифоқи гражданиман». 19.10 «1980 йил планини 7 ноябрга бажарамиз». Тошкент 2-пойафзал фабрикасидан репортаж. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 КПСС XXVI съездига бағишланган иттифоқдош республикаларнинг телевизион фестивали. Эфирда—Белоруссия телевидениесининг программаси. 20.30 «Ахборот». 20.50 КПСС XXVI съездига бағишланган иттифоқдош республикаларнинг телевизион фестивали. Эфирда — Белоруссия телевидениесининг программаси (давоми). 21.30 Москва. «Время». 22.15 «Дунё воқеалари». 22.45 «Жангга тайёрман». Бадиий фильм. 00.05 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 «Бизнинг бош мухбиримиздан» (рус.). 20.55 Реклама. 21.10 «Бошланғич мактаб. Муаммолар ва ечимлар» (рус.). 21.40 «Менинг ва сенинг «Уралмаш»инг. Телефильм.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

(«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»)
«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»,
—орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат—33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-58-85; хатлар—33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

16 ОКТЯБРЬ, 1980 й. Р—16642 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Б—2220.